

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 45 (6762)

• Trešdiena, 1997. gada 18. jūnijs

• Cena Ls 0,16

78 bērni saņem Svēto Komūniju

● Pēc Svētās Komūnijas saņemšanas bērni kopā ar dekānu Jāzepu Gugānu, katehētēm Antoniju Gribrušku un Annu Vilcāni. Foto – Jānis Silickis

Preiļu Romas katoļu draudze svētdien papildinājās ar 78 jauniem locekļiem, bērniem, kas pirmo reizi saņēma Svēto Komūniju. Pārsvārā tie bija Preiļu 1. pamatskolas, kā arī tuvāko pagastu bērni, kas divu gadu laikā apmeklēja ticības mācības stundas skolā, bet noslēguma posmā piedalījās regulārās nodarbībās baznīcā. Šeit ar viņiem turpinājās strādāt katehētes, nodarbības vadīja arī draudzes dekāns J. Gugāns. Iegūtās zināšanas katram individuāli vajadzēja parādīt, atbildot uz jautājumiem par lietām, kas jāzina ikvienam kristīgam cilvēkam.

15. jūnija rītā pie Preiļu baznīcas sakārtojās skaisti tērptu bērnu rindas. Dekāns J. Gugāns viņus ievada baznīcā. Rīta svētās Mišes laikā bērni saņēma Svēto Komūniju, šīni svinīgajā mirklī tuvojoties altārim un tā priekšā noslīgstot ceļos.

J. Gugāns pateicās katehētēm A. Gribruškai un A. Vilcānei, vecākiem un visiem, kas sekmēja šo bērnu sagatavošanos vienam no svarīgākajiem notikumiem katoļu dzīvē.

L. Rancāne
J. Silicka foto

Latgales pilsētu vadītāji tiekas Balvos

Latgales pilsētu apvienību veidojošo pašvaldību vadītāji no Preiļiem, Krāslavas, Zilupes, Dagdas, Kārsavas, Ludzas un Līvāniem 6. jūnijā tikās Balvos, kur iepazīs ar pašvaldības darba organizāciju, struktūrvienībām, pieredzi dažādu jautājumu risināšanā, uzņēmējdarbību pilsētā.

«Šis brauciens bija ļoti vērtīgs,» teica Līvānu domes priekšsēdētājs Visvaldis Gercāns. «Balvu pilsētas domes vadītājs Juris Annuškāns strādā jau trešo sasaukumu, tāpēc viņam daudzko izdevies īstenot.»

Salīdzinot ar Līvāniem, Balvu pilsēta šodien var atļauties vairāk. Viens no iemesliem ir tas, ka pilsētas uzņēmējdarbības struktūra pastāv gadu desmitus, Balvos netika celti lieli uzņēmumi, tādējādi pilsēta nav pārdzīvojusi ekonomikas pārstrukturizēšanas radītos satricinājumus.

Balvos bezdarbs šodien ir 9% (Līvānos 30%). Vairākums iedzīvotāju nodarbojas ar kokapstrādi, jo Balvu rajonā ir ļoti lielas mežu platības. Tikšanās laikā pašvaldību vadītāji apmeklēja kokzāģētavu, kas ir Latvijas — Zviedrijas kopuzņēmums, kurā nodarbināti ap 100 cilvēki. Par zāģētavas jau lielināja eksportam tobrīd gatavotā produkcija 1 miljona ASV dolāru vērtībā.

Balvos dzīvo 9200 iedzīvotāji, un pilsētas budžets ir Ls 720000, neskatot mērķdotācijas (Līvānos budžets par Ls 100000 mazāks, bet iedzīvotāju par 2000 vairāk). Kā visās pašvaldībās, arī Balvos lielākā budžeta daļa (Ls 311000) atvēlēta izglītībai, toties sociālajai nodrošināšanai tikai Ls 30000 (Līvānos 1996. gadā bija Ls 105000, šogad plānots Ls 74000).

No sociālās nodrošināšanas līdzekļiem Ls 5000 tiek tērēts dienas centram. Tas, kā stāstīja V. Gercāns, iekārtots kopmītnu tipa ēkā, un maznodrošinātajiem iedzīvotājiem

tur sniedz bezmaksas friziera, masāžista, šuvēja, medmāsu pakalpojumus. Dienas centrā ir istaba, kur cilvēki var uzturēties, ja mājās ir ģimenes konflikti, u.c. gadījums. Daži pensionāri šajā centrā arī dzīvo, tur iekārtota pat neliela lūgšanu telpa. Balvu pašvaldība divas mājas, arī ēku, kurā atrodas centrs, vēlas pārveidot par sociālajām mājām, jo pašreiz daudz nākas maksāt par pilsētas veco cilvēku uzturēšanos kaimiņu pagasta pansionātā.

Atšķirības pastāv arī Balvu pilsētas pārvaldes struktūrā, kur pašvaldības darbinieku skaits ir aptuveni 1,5 reizes lielāks kā Līvānos. Balvu pašvaldība uztur 12 municipālos policistus (pašlaik strādā tikai 10), kas gadā izmaksā Ls 20000. Municipālā policija sevi neatpeln, bet Balvos uzskata, ka tā ļoti daudz dara sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, — šogad jau sastādīti ap 350 protokoli un iekasēti Ls 1100 soda naudas.

Balvu domei ir savs informācijas dienests ar diviem darbiniekiem, kas izdod informatīvo lapu, bukletus, sagatavo materiālus presei utt. Domē ir arī dežuradministrators, kas izskaidro cilvēkiem, kā viņiem nokārtot lietas.

Strādā speciālists kultūras, sporta un izglītības jautājumos, atsevišķas štata vienības ir ekonomists un nodokļu inspektors (Līvānos šos darbus veic viens cilvēks), kanceleja strādā trīs darbinieki (Līvānos 2), sociālajā dienestā trīs cilvēki, dzimtsarakstu nodaļā trīs cilvēki, ir iedzīvotāju apkalpošanas dienests ar diviem speciālistiem, strādā četri sargi. Domē kā štata vienība ir arī kompjūtertiklu inženieris, kas apkalpo vairāk kā 10 datoru tīklu (Līvānu domei ir četri datori). Balvu pašvaldība var atļauties uzturēt pat savu futbolko-

mandu, kas tai izmaksā Ls 3500 gadā.

Pašvaldību vadītāji tikšanās laikā iepazīs arī ar Balvu pieredzi siltumapgādes sistēmas uzlabošanā, kur Balvi strādā jau kopš 1993. gada. Pilsētā ir vairākas katlu mājas, viena no tām par zviedru kredītu (Ls 170000) pārbūvēta kurināšanai ar šķeldu. Mājās uzstādīti siltumskaitītāji, un iedzīvotāji maksā par reālo siltuma patēriņu. 77% iedzīvotāju līdz jaunajai apkures sezonai par iepriekšējo ir norēķinājušies. Mājās, kur reāli jāmaksā vairāk kā 80 santīmi par m², pašvaldība vairs 60 santīmiem apmaksā pati.

Katrai pilsētas mājai ir mājas vecākais, un viņu pienākumos ietilpst arī siltuma ekonomijas pasākumi. Tomēr, kā stāstīja V. Gercāns, Balvos isti nebija iedzīvinājušies siltumskaitītāju uzstādīšanas specifika, — lai tie dotu vajadzīgo efektu, reizē jāuzstāda arī siltumregulatori.

Balvos ir paaugstināta maksa par ūdeni, — katrs maksā par Ls 2 vairāk, tādā veidā triju gadu laikā iedzīvotāji ir samaksājuši par ūdensskaitītāju uzstādīšanu savos dzīvokļos. Līdzko ir skaitītājs, cilvēki ūdeni sāk ekonomēt.

Pašvaldība rēķina, cik par komunālajiem pakalpojumiem samaksā katrā mājā un, atkarībā no tā, arī taisa ēkās remontus. Savukārt pret nemaksātājiem cīņa ir nesaudzīga, — ik nedēļu vismaz trīs parādnieku lietas tiek nodotas tiesā.

Viss iepriekšminētais liecina, ka nav isti pareizi uz visu Latgali attiecināt nabadzīga novada apzīmējumu, jo katras pašvaldības ekonomiskā situācija, līdz ar to iespējas, atšķiras.

Nākamā pilsēta, kur tiksies Latgales pašvaldību vadītāji, būs Krāslava.

Daina Kursīte

ĪSZIŅAS

■ Līvānu pašvaldībai no rajona ceļu fonda šogad tika iedalīti Ls 22233. Daļa šīs naudas — Ls 8447,72, izlietota ceļu sakārtošanai: Ls 263,78 Parka ielā bedrīšu remontam (50 m²); Ls 6556,97 jaunam segumam (2054 m²) Baznīcas ielā un nobrauktuvei (97,8 m²) Vecticībnieku ielā; Ls 1626,97 (kopā ar PVN) jaunam segumam (198 m²) Kurzemes ielā, asfalta segas daļējai atjaunošanai (257 m²) Krustpils un Smilšu ielās, bedrīšu remontam Kuldīgas un Sofijas ielās, informēja Līvānu dzīvokļu komunālās saimniecības direktors L. Šeflers.

■ Iesāktā siltumtrašu sakārtošana Līvānos turpinās arī šovasar. «Katras apkures sezonas beigās trasēs notiek hidropārbaude, tiek novērtēts trasēs stāvoklis un daži posmi nomainīti. Šogad plānots mainīt arī izolāciju 100 m posmā Daugavpils ielā un ap 400 m gaisa siltumtrasei no katlu mājas līdz pilsētai. Ir nepieciešama visas siltumtrases rekonstrukcija, šim mērķim būtu jāņem kredīts, bet liela iedzīvotāju parāda dēļ to atdot nevarētu. Vienīgā iespēja ir līdzekļu piešķiršana kāda projekta ietvaros. Bija iestrādnes Latvijas Enerģētikas aģentūrā, bet konkrēts projekts pagaidām nav izstrādāts,» pastāstīja Līvānu pašvaldības uzņēmuma «Siltumtīkli» direktors V. Priļuckis.

D. Kursīte

■ 14. jūnijā pie stalinisko represiju upuru pieminēkļa Preiļos notika rajona kultūras nama un Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja rīkotais pasākums. Simtu un tūkstošu cilvēku ciešanas atcerējās Preiļu represēto kluba priekšsēdētāja T. Lakovska, runāja muzeja jaunākā zinātniskā līdzstrādniece R. Pastare. Pasākumā piedalījās arī rajona padomes priekšsēdētājs I. Meluškāns, Preiļu domes priekšsēdētājs V. Ivanovs, domes deputāti.

■ Pagājušajā nedēļā rajona padomes attīstības un plānošanas nodaļas vadītājs V. Stūris Rostokā (Vācijā) piedalījās konferencē «Vīzija un stratēģija ap Baltijas jūras reģionu», kur tika popularizēti projektu piedāvājumi no Baltijas valstu pašvaldībām un reģioniem.

Konferencē piedalījās divi simti cilvēku, puse no kuriem bija vācieši, daudz somu un zviedru. Šis valstis projektu tirgū iesaistījušās visaktīvāk, jo sapratušas, ka ES vairs negrib atbalstīt tikai kādu vienu valsti un tās projektu, bet gan reģionus — ar vienādiem apstākļiem un resursiem.

Latgale Rostokā piedāvāja projekta pieņemumu «Via Inflanta» — ceļš no Sanktpēterburgas līdz Varšavai. Mēs ar to esam interesanti visai Eiropai, uzskata V. Stūris. Ideju jau uzklājis arī atbalsta lietuvieši un baltkrievi. Līdz ar to Latgales reģions ES var būt interesantāks par Latviju kopumā.

V. Stūris no Rostokas atvedis pusotra simta tur piedāvāto projektu.

L. Kirillova

Nenokavējiet abonēt «Novadnieku» šī gada otrajam pusgadam! To var izdarīt līdz 20. jūnijam visās rajona pasta nodaļās un pie lauku pastniekiem.

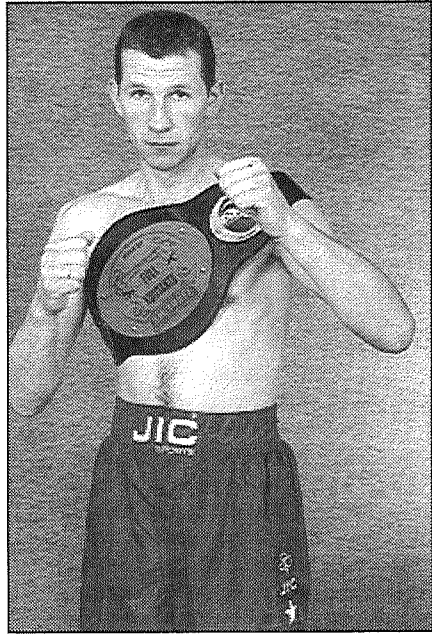
Livānu kikkokseris uzvar «Smirnoff» sponsorētajā turnīrā

5. un 6. jūnijā Rīgā notika starptautiskais turnīrs profesionāliem pilnkontakta karatē, kur tika izcīnīts «Smirnoff» kauss. Turnīrā piedalījās 9 Latvijas sportisti, viņu vidū arī livānietis, sporta kluba «Skit» treneris Josifs Kovči. No Igaunijas piedalījās 7 sportisti, no Krievijas 3 un no Baltkrievijas 3 dalībnieki. Uz sacensībām bija ieradies arī Visspasaules kikkoksa asociācijas (WKA) pārstāvis H. Gorins (Horvātija).

Iespaidīgs bija šī turnīra balvu fonds — uzvarētāji, «neatejot no ringa», saņēma 2000 ASV dolārus un čempionu jostas, finalisti — 1000 ASV dolārus, 3. vietas ieguvēji — 500 dolārus, 4. vietas ieguvēji — balvas no «Smirnoff».

Turnīrā cīnījās daudz titulētu sportistu, bet saimnieki šoreiz viesiem atstāja tikai vienu galveno balvu. Turnīrā uzvarēja viens igauņis un 5 sportisti no Latvijas. Kārtējo reizi uzvaru izcīnīja Josifs Kovči svara kategorijā līdz 72,5 kg. Finālā viņš uzvarēja Krievijas čempionu, profesionāli M. Tupicinu.

Daina Kursīte

● J. Kovči pēc uzvaras turnīrā.
(Foto no sportista personīgā arhīva)

ISZIŅAS

■ No 13. līdz 15. jūnijam Kandavā notika Iekšlietu ministrijas iestāžu tūrisma spartakiāde, kurā piedalījās arī Preiļu rajona valsts policijas komanda. Kopvērtējumā preiļieši savā grupā ieguva ceturto vietu. Vislabāk mūsu rajona komandai veicās šaušanā, peldēšanā un minifutbolā, kur tika izcīnītas godalgotas vietas.

■ 7. jūnijā Ozolniekos notika VI Latvijas bērnu invalīdu sporta svētki. Ar rajona padomes sociālās aprūpes nodaļas vadītājs J. Fadejevas gādību iespēja piedalīties svētkos bija arī četrpadsmit bērniem invalīdiem no Preiļiem, Livāniem, kā arī Saunas, Jersikas un Turku pagasta.

■ Preiļu rajona mākslinieku Mariannas Abrickas un Voldemāra Kokareviča gleznu izstādes tagad var apmeklēt ne tikai pilsētnieki, bet arī lauku ļaudis. Mariannas darbi ir apskatāmi Aglonā, bet vēlāk tos varēs redzēt arī Livānos. Voldemāra gleznas nesen bija izstādītas Gailīšos, bet tagad — Galēnos.

Pagastu kultūras darbinieki labprāt sadarbojas ar rajona bibliotēku, muzeju, lai dotu saviem ļaudīm iespēju iepazīties ar izstādēm, kuras pilsētā lauciniekiem apmeklēt ir visai sarežģīti. Piemēram, Turku pagastā augustā ielānāts pasākums, kurā aicinās piedalīties māksliniekus. Izstādīt gleznas pie sevis vēlas arī rožupieši un riebinieši.

■ 10. jūnijā notika Latvijas Zemnieku savienības rajona nodaļas sanāksme. Tajā piedalījās LZS un KDS frakcijas vadītājs Saeimā Viesturs Gredzens, partijas sekretārs Antonijs Zunda, kā arī LZS Centrālās valdes loceklis Leopolds Zunda. Par Latgales zemnieku aktuālākajām un sāpīgākajām problēmām runāja LZS biedri: J. Priekulis no Aizkalnes, V. Jonāns no Aglonas, J. Bojārs no Livāniem un citi. Latvijas Zemnieku savienībā tika uzņemti seši jauni biedri.

L. Kirillova

NOVADNIEKS

Redaktors Pēteris Pīzelis

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada astoņas reizes mēnesī. Reģistrācijas apliecība nr. 1018. Dibinātājs un izdevējs — SIA «Novadnieks» Redakcija». Direktore Tamāra Elste.

Izdevēja un redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301. Tāl. 22059 (redaktoram un SIA direktori), 22305 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana), 22154, 21996 (korespondentiem).

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Ofsetiespiedums. Viena uzsk. iespaidloksne. Metiens 4820. Pārsūtījuma indekss 3033.

LIVĀNU PILSĒTAS DOMĒ

■ Nosaka maksimālo ires maksu pašvaldībā. Dzīvojamo telpu maksimālā ires maksa Livānu pilsētas teritorijā noteikta 11,9 santīmi par 1 m² mēnesī (Ls 0,118 — nepieciešamie izdevumi ēku uzturēšanai uz 1 m² + Ls 0,001 zemes nodoklis). 1997. gada laikā pašvaldības īpašumā esošajās dzīvojamās mājās tiek saglabāta līdzšinējā ires maksa 7,5 santīmi par m².

Pēc dzīvokļu komunālās saimniecības uzņēmuma (DzKKSU) aprēķiniem šobrīd no 7,5 santīmiem reāli tiek saņemti tikai 5 santīmi. 40% īrnieku DzKKSU par iri un komunālajiem pakalpojumiem ir parādā vairā kā 4 mēnešus, bez parādiem ir 25% īrnieku. Aktuāls jautājums ir par ēku kapitālajiem kārtējiem remontiem. DzKKSU aprēķinājis, ka reālā ēku uzturēšanas izmaksa ir 36,9 santīmi par m² mēnesī, — lai veiktu kapitālo remontu reizi 25 gados, ires maksai jābūt 25 santīmi par m² mēnesī; lai veiktu kārtējos remontus kāpņu telpās reizi 5-7 gados — 11,9 santīmi.

Piešķir līdzekļus. Dome nolēma piešķirt līdzekļus transporta izdevumu segšanai un komandējuma izdevumus 75 santīmu ap-

mērā vienam cilvēkam 20 cilvēku komandai līdzdalībai pagastu un pilsētu spartakiādē; 15 latus pilsētas bērniem invalīdiem VI Latvijas bērnu invalīdu sporta spēļu apmeklējumam; 72 latus Livānu-1. vidusskolas kapelas «Dunduriņš» un kapelas «Jūlijs» dalībnieku ēdināšanas izdevumiem Tautas mūzikas svētkos Ulbrokā.

■ Livānu elektrisko tīklu rajona (ETR) ēkām piešķir adresi un nosaka zemes lietojuma platību. ETR ražošanas un administrācijas ēkai noteikta adrese Rīgas ielā 120, dzīvojamajai ēkai — Rīgas ielā 122. Administratīvo un ražošanas ēku uzturēšanai noteikta nepieciešamā zemes lietojuma platība — 3186 m², daudzstāvu dzīvojamajai ēkai — 2875 m².

■ Iznomā rūpnieciskās zvejas tiesības. Dome nolēma iznomāt Jurim Zepam un Valērijam Mihejevam līdz 1997. gada 31. decembrim rūpnieciskās zvejas tiesības Daugavas upē Livānu pilsētas administratīvās teritorijas robežās ar vienu zivju tīklu 30 m garumā, nosakot zvejas tiesību nomas maksu Ls 2 par 5 m tīkla.

Daina Kursīte

Būs darba un atpūtas dienas nometne pusaudžiem no maznodrošinātajām ģimenēm Preiļos

Šovasar, no 21. jūlija līdz 26. jūlijam, Preiļu 2. vidusskolas internātā būs darba un atpūtas dienas nometne pusaudžiem no maznodrošinātajām ģimenēm. Tā ir pirmā «bezdelīga» rajonā pēdējo piecu gadu laikā.

Nometni kopā ar Preiļu 2. vidusskolas pedagogiem organizē organizācijas «Glabiet bērnu» rajona nodaļas koordinatore Elma Aksjonova un rajona skolu valdes bērnu tiesību aizsardzības inspektore Tamāra Veļeckā.

Nometnes projektā uzsvērti tās mērķi un uzdevumi: darba iemaņu veidošana, kultūrvides izpēte, draudzīgu attiecību veidošana,

veselības nostiprināšana un norūdišanās, likumpārkāpumu profilakse.

Kaut arī vienas nedēļas laikā nav iespējams atrisināt bērnu un viņu ģimeņu sasāpējušās problēmas, nometne palīdzēs bērniem iepazīt sevi apstākļos, kad nav jādomā par to, vai nākamajā ēdienreizē būs galdā silts ēdiens vai ne. Viņi mācīsies apzināties sevi kā patstāvīgus un radošus cilvēkus, jo nometnes rīkotāji gādās, lai maznodrošināto ģimeņu bērni varētu apmeklēt kultūras pasākumus.

Nometnes pasākumu plānā paredzētas spēles un atrakcijas, zīmējumu konkurss,

bērnu videofilmu noskatīšanās, piedalīšanās apkārtnes saņošanas talkās, brauciens un atpūta pie ezera, gājiens uz kinoteātri «Ezerzeme» un kādas jaukas bērnu filmas noskatīšanās, atpūta parkā.

Preiļos ir gandrīz trīs ar pusi simti bērnu, kuri dzīvo maznodrošinātās ģimenēs, emocionāla un sociāla diskomforta apstākļos. Lai arī atpūtas nometnē varēs piedalīties tikai divdesmit pieci no viņiem, pedagogi un bērnu tiesību aizstāvji spēsusi pirmo ilgi gaidīto soli tajā virzienā, kur viņu palīdzība tik ļoti vajadzīga.

L. Kirillova

Livānu pašvaldībai jāatbild par tās uzņēmuma «Siltumtīkli» parādu «Latvijas gāzei»

Sakarā ar Valsts akciju sabiedrības «Latvijas gāze» (LG) privatizāciju, ar valdības lēmumu Finanšu ministrijai jāpiedzen no bijušajiem LG parādniekiem — 38 pašvaldībām un pašvaldību uzņēmumiem — 17,1 miljons latu un no «Latvenergo» 5,8 miljoni latu un šī summa līdz 2002. gadam jāatmaksā LG ārvalstu kreditoriem. Parādnieku vidū ir arī Livānu pašvaldība, kuras uzņēmums «Siltumtīkli» LG ir parādā Ls 118446, un šo situāciju kā ārkārtīgi smagu vērtē gan «Siltumtīklu» direktors Valērijs Priluckis, gan domes priekšsēdētājs Visvaldis Gercāns.

«1992./93. gada apkures sezonā par kurināmo Livānos tika izmantota gāze, un šis parāds LG izveidojās 1993. gada decembrī. Tai laikā debitoru (pārsvārā organizāciju) parāds «Siltumtīkliem» bija Ls 134918. Šobrīd tas ir samazinājies līdz Ls 43234, lielāko parāda daļu dzēsusi skola, slimnīca. Uz 1993. gada 1. oktobri «Siltumtīkliem» Ls 68973 palika parādā arī Livānu dzīvokļu komunālās saimniecības uzņēmums, jo līdz 1993. gada oktobrim tas iekasēja maksu par apkuri. Šo gadu laikā DzKKSU daļu parāda atmaksājis, un palikuši vēl Ls 17000.

Tragiska situācija ir ar iedzīvotāju parādiem. Kopš 1993. gada parāds ik gadu pieaug vidēji par Ls 69000 un 1997. gada 1. jūnijā sasniedzis 275998 latus. 1996./97. gada sezonā vien parāds pieaudzis par Ls 103946, lai gan vasaras periodā tas samazināsies apmēram līdz Ls 80000,» situāciju komentēja V. Priluckis, piebilstot, ka «Siltumtīkli» ir parādā ne tikai LG, bet arī Ls 46000 par no valsts rezervēm izlietoto mazutu.

«Siltumtīkliem» peļņas nav, jo iedzīvotāji siltumu saņem par pašizmaksu, un nav no kā parādu segt,» sacīja V. Gercāns. 1993./94. gada sezonā iedzīvotāji «Sil-

tumtīkliem» samaksājuši Ls 137089; 1994./95. g. — Ls 136150; 1995./96. g. — 182924; 1996./97. g. — Ls 184882. Iedzīvotāju parādu nesēd arī «Siltumtīkliem» ieskaitītā deklarāciju nauda. Piemēram, no 1996. gada jūnija līdz 1997. gada maijam ieskaitīti Ls 41848. Kādu summu deklarāciju pabalstos varēs samaksāt šogad, V. Gercāns nevarēja pateikt, bet lielāka par Ls 50000 tā noteikti nebūs.

Kopš 1993. gada parāds par gāzi ir bijis bezprocentu kredīts, jo iedzīvotāju maksātā nauda par apkuri tika izlietota kārtējai mazuta pirkšanai. Ja parāds LG tiktu atmaksāts uzreiz, pašvaldībai lielas problēmas ar apkures sezonas nodrošināšanu būtu jau visus šos gadus. Finanšu ministrijas valsts kasē stingri pieprasa parādu dzēst 5 gadu laikā, divas reizes «Siltumtīklu» un domes vadība ir bijusi uz pārrunām, lūgusi atļauju parādu atmaksāt 8 gadu laikā, bet Valsts kase savu nostāju nemaina. «Siltumtīkliem» ar LG bija saskaņots grafiks par atmaksu 8 gados, bet nebija noformēts konkrētā līgumā, tāpēc, ja lietu risinās tiesas ceļā, «mums izredžu nav,» sacīja V. Priluckis. Ja «Siltumtīkli» naudu nesamaksās, to atskaitīs no pašvaldības budžeta, jo pašvaldībai jāatbild par sava uzņēmuma saistībām. Dome turpinās sarunas par parāda dzēšanu 8 gados, — gan ne vairs Valsts kasē, bet «augstākā līmenī». Ja rezultātu nebūs, tiks pieņemts domes lēmums par norēķināšanu ar kreditoru 5 gados, «un tas novedīs pie tā, ka pašvaldībai būs jāņem kredīts, lai nomaksātu iedzīvotāju parādus, un pašvaldības budžets samazināsies, jo jāatmaksā būs gan kredīts, gan procenti,» teica V. Gercāns. Pirmo reizi apkures sezonas nodrošināšanai kredīts ņemts jau pagājušā gadā, un par to «Siltumtīkli» pašvaldībai parādā Ls 28950. Arī jaunajai sezonai mazutu iepirks

vasaras beigās, pēc tam, kad būs saņemts kārtējais aizdevums. «Jūlijā dome cer iesniegt Pašvaldību lietu pārvaldes kredītu un garantiju pārraudzības padomei biznesa plānu gan mazuta, gan siltumskaitītāju un regulatoru iegādei, kas dotu siltumenerģijas ekonomiju. Uz ekonomijas rēķina varētu atmaksāt kredītprocentus,» plāno domes priekšsēdētājs.

Būtībā problēmas cēlonis ir pašvaldības ekonomiskā situācija un budžeta stāvoklis. Šobrīd galvenais ir apturēt iedzīvotāju parādu pieaugumu, jo pretējā gadījumā parāds būs ne tikai LG, bet jau par mazuta kredītiem. «Siltumtīkli» gatavoja turpmāk apkurināt tikai maksātāju dzīvokļus, bet 30-40% parādnieku dzīvokļu radiatorus atslēgt. Ļaunprātīgie nemaksātāji no dzīvokļiem tiek izlikti, un gan dome, gan «Siltumtīkli» apgalvoja, ka vēl vairāk parādnieku lietas tiks dotas tiesā. Nemaksātājiem tiek atslēgta arī elektrība, bet pēc tam seko patvaļīgas pieslēgšanās gadījumi. Pret šo sankciju iestājas domes deputāte un Pensionāru apvienības priekšsēdētāja V. Caune, jo pagaidām neviens nav pateicis, cik likumīgi ir pielietot tādu sankciju pret tiem, kas maksā par elektrību, bet ir parādā par siltumu.

«Nākamajā sezonā maksa par siltumenerģiju pieaugs, jo cēlušās elektroenerģijas cenas. Tāpēc iedzīvotājiem izdevīgi slēgt priekšapmaksas līgumus par apkuri, ko daudzi šobrīd arī dara,» sacīja V. Priluckis.

«Nav ilūziju, ka iedzīvotāji varētu sākt vairāk maksāt. Ja «Siltumtīkli» būtu biznesa struktūra, nevis pašvaldības uzņēmums, tad kurinātu tikai tiem, kas maksā. Šodien es gribētu redzēt to pašnāvnieku, kas vēlētos Livānu «Siltumtīklus» privatizēt,» teica domes priekšsēdētājs.

Daina Kursīte

Putnu balsis klausīties

● «Pasaģele» no Lietuvas Valsts, Utena.

Tas, ka rajona deju kolektīvi, pat nebūdami pilnā skaitā, spēj piedejot pilnu lielo Preiļu estrādi, apliecinā, cik dzīvs ir tautas dejas gars. Bet tas, ka skatītāji gandrīz, gandrīz bija piepildījuši estrādes -entos solus, savukārt rāda, cik liela interese par mūsu deju kolektīviem, cik ļoti laudis izslāpuši pēc plašākiem sarīkojumiem un cik ļoti iederējās šie svētki, kurā katrs devis savu ieguldījumu — deju kolektīvi, pašvaldības, izglītības iestādes, rajona padome, Preiļu un rajona kultūras darbinieki.

Deju svētkos piedalījās Preiļu 1. pamatskolas deju bērnu kolektīvi, bērnu un jauniešu centra deju kolektīvs, vidējās paaudzes deju grupā: rajona kultūras nama, Līvānu kultūras nama, Rožupes, Preiļu pagastu; jauniešu grupā: Līvānu kultūras nama deju kopa «Silava», Rušonas pagasta, Preiļu ģimnāzijas, Turku pagasta Zundānu deju kolektīvi. Un ciemiņi — lietuviešu deju kolektīvs «Pasaģele» («Pakavs») no Utenas kultūras nama. Dejojājiem atpūtināt kājas ļāva briži, kuros skanēja rajona kultūras nama vīru vokālā ansambla un folkloras ansambla «Preiļi» dziedājums.

...Skan putnu vīrošana, treļļi, starp citu, šis Latgales dziedājošo putnu motīvs bija ņemts no novada Dziesmu svētkiem Viļānos, kas notika maija pēdējā un jūnija pirmajā dienā. No četrām pusēm uz skatuves uziet deju kolektīvi. Dalībniekus un viesus apsveic rajona padomes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns. Svētku ievaddaļa — pašiem mazākajiem — bērnu deju kolektīviem, kuri deju trīs dejas — «Kad gribēju, stabulēju», «Spīdēja saulīte», «Paeglitis». Pēc tam nāk Utenas dejojāji, kuri dažus teikumus par katru deju iemācījušies pateikt latviešu valodā.

Skan «Aiz azara malni meži», un uz skatuves vijas visi pieaugušie deju kolektīvi, ligani šūpojot tautastērpu rakstus tādās krāsās, kādās pašlaik, pirmsjāņu dienās, zied Latvijas, Latgales plavas.

Reti ir svētki, biežāk — gari mēģinājuma vakari un gari tumsas kilometri uz mājām ziemas mēnešos, sviedru stundas plāvā un uz skatuves — stundas līdz septītajiem sviedriem.

Cik grūts ir mēģinājumu solis līdz skatuves solim?

Andris Usārs:

— Šajos svētkos ir trīs mani kolektīvi — «Silava», dejojāji no Zundāniem un no Rožupes. Visu gadu labu sniegumu rāda Rožupes kolektīvs, kas skatē ar Preiļu kultūras namu dalīja pirmo vietu. «Silava» ieguva otro, bet Zundānu dejojāji — trešo vietu. Svētki ir dažādi. Varbūt, ka šie nav īsti vietā pēc Viļāniem, jo skolās ir eksāmenu laiks, viens ir prom tur un otrs citur. Liekas, ka nav vairs tā forma, kas bija maija beigās.

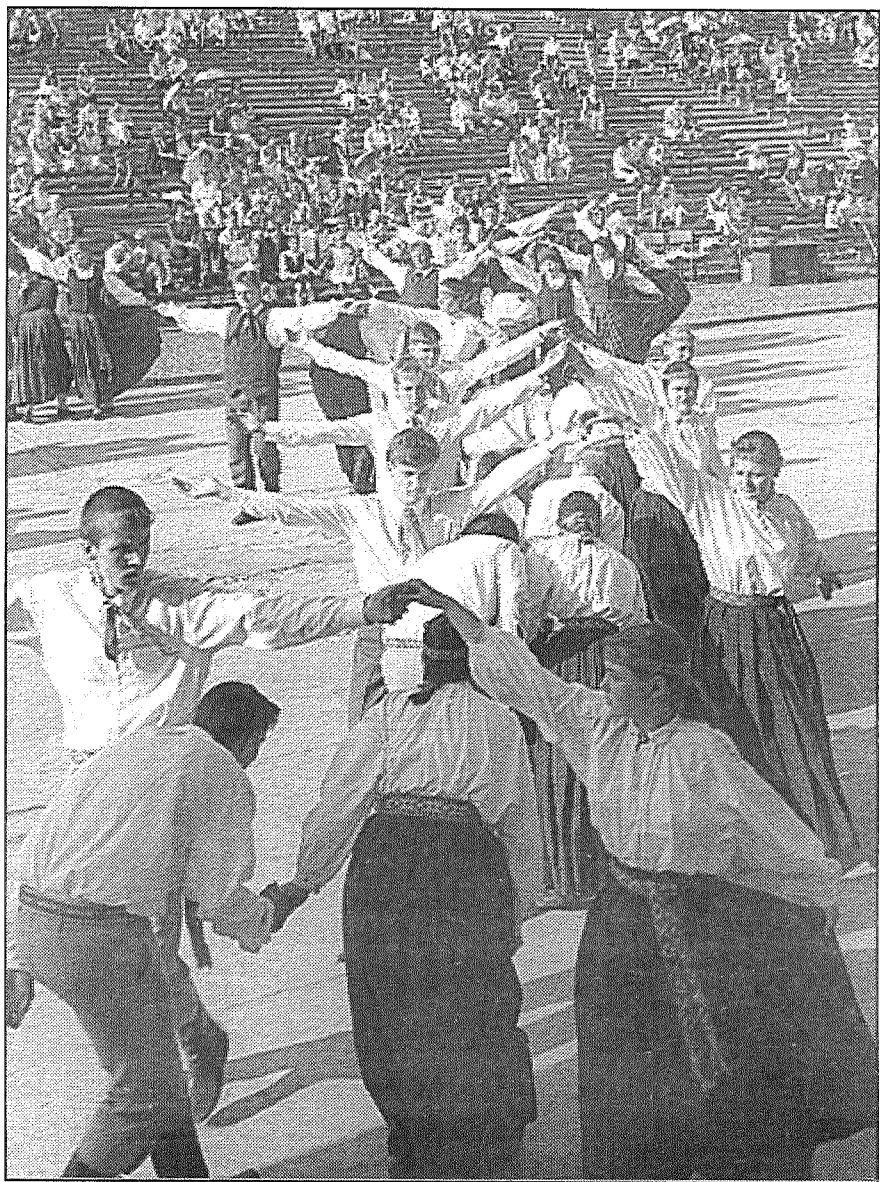
Ar Rožupes dejojājiem strādāju jau piekto gadu, ar «Silavu» — trešo gadu. Zundānu kolektīvu vadu pirmo gadu. Visi ir tuvi sirdij, neviens nav labāks vai sliktāks. Katram jāatrod savs brīdis un laiks, un man šis laiks ir — pieci vakari katru nedēļu.

Gatavojoties Valsts dziesmu un deju svētkiem, šogad bija jāapgūst 12 dejas. Gadās, ka kaut kādu iemeslu dēļ mainās dejojāji, un atkal jāsāk no gala.

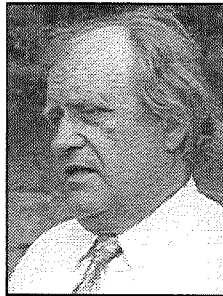
Rožupes kolektīvā ir ļoti spēcīgs puīšu sastāvs, nu, bet meitas arī nemaz neatpaliek. Kādi četri pieci pāri ir galvenais Rožupes kolektīva kodols. «Silavā» pamatā deju skolas jaunieši, tas pakļauts maiņai. Trīs gadi pastrādājam, un katru gadu pa četri pieci iet prom. Zundāni vēl tikai ceļa sākumā. Nedomāju, ka no kolektīviem jāizceļ atsevišķi dejojāji, jo visi ir centušies, cik vien var. To rāda arī tas, ka visi ir uz šejieni atbraukuši, jo dejojāt jau nevar piespiest ar varu. Taču noteikti jānosauc tie cilvēki uz vietām, kas savāc dejojājus. Rožupē tā ir kultūras nama vadītāja Valija Vaivode. Arī Zundānos to dara kultūras darbinieki.

Rožupes deju kolektīvs ļoti daudz kur ir koncertējis.

Alģirdas Paļskis, Utenas kultūras nama direktors, kamēr dejojājas rotāja savas pīnes, stāstīja, ka kultūra Utenā nav iedomājama

bez vietējās varas atbalsta, kā arī īpašu fondu, kas top no sponsoru ziedojumiem, palīdzības. Pilsētas kultūras centrā darbojas četrpadsmit mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi, starp kuriem — četri kori. Uz Preiļiem atbraukusi deju kolektīva «Pasaģele» grupa ar deviņiem pāriem. Nosaukums piešķirts par valsts skatē iegūto pirmo vietu. Pavisam šajā kolektīvā pāri trīsdesmit dejojājiem.

Dina Staškeviča

uz svētkiem ieradusies ar vienu kolektīvu — Rušonas jauniešiem. Mājās palicis Jaunaglonas lauksaimniecības skolas kolektīvs, kuram eksāmenu rūpes. — Rušonas deju kolektīvs deju no 1989. gada, un nesam izlaiduši nevienu dziesmu un deju svētkus. Nedz Rigā, nedz Preiļos, — teica Dina Staškeviča. — Kolektīvā nomainījušās trīs dejojāju paaudzes. Tālākie dejojāji mūsu kolektīvā — no Preiļiem. Citi no Rušonas, no Kastīres, ir daudz skolēnu. Bet skolnieces aiziet mācīties tālāk, puīši dodas dienēt, un atkal jāsāk no gala.

Alda Kristapsone, kas ar rajona deju kolektīviem strādā gadus divdesmit un arī pēc specialitātes ir horeogrāfe, var salīdzināt dejojājus ilgstošā posmā. Viņasprāt, ir nācies secināt, ka dejojājiem tagad samazinājusies atbildības izjūta un pienākuma apziņa, ko gan nevarot teikt par saviem. Savi — Aldai Kristapsonei nozīmē Preiļu pagasta Liču kultūras nama vidējās paaudzes dejojājus. Arī riebiņiešus, kam gan nav vietas mēģinājumiem. Lielajā «Turības» kultūras namā salst rokas un kājas, pagasta

padomes telpās — vienmēr jāreķinās ar to, ka tās var būt vajadzīgas pašvaldības tiešajam darbam.

— Ar Liču dejojājiem strādāju otro gadu, kolektīvs labs. Pēkšņa negadījuma dēļ mūsu kolektīvs nevarēja piedalīties skatē, bet noteikti piedalīsimies nākošajā. Latgales deju programmu esam apguvuši. Prieks, ka dejojāju puļens Preiļu pagastā ļoti atbalsta un paldies dejojājiem, kas iztur. Gribas, lai spētu noturēties arī turpmāk, bet Riebiņos būtu vēlams cita attieksme pret saviem dejojājiem, — tā teica Alda Kristapsone.

Bet uz skatuves — «Kāzu goda solis», «Kukuleņš», «Dzīsmes», «Ozeits» — Latgales programmas dejas I.Dreļa, E.Belinska horeogrāfijā. Pa starpām — Žagatas vēstis no putnu saietā Viļānos.

Smagākās dejas «Jezups», «Pertiņš», kur jāparāda puīšu izveicība, spēks un, pēc horeogrāfu J.Butkeviča un E.Belinska ieceres, — gandrīz vai akrobātika, atstātas koncerta nobeigumam.

Pēc pēdējiem akordiem — pateicība pašvaldību — Preiļu un Līvānu domes priekšsēdētājiem V.Ivanovam, V.Gercānam, Rožupes, Turku, Rušonas, Preiļu pagastu priekšsēdētājiem V.Kūkam, A.Smelceram, A.Soldānam, Z.Vilcānei, skolu un ārpuskolas iestāžu direktoriem A.Adamovičam, J.Eglītim, A.Caunei, kolektīvu vadītājiem — M.Kozlovai, G.Ivanovai, A.Kristapsonei, D.Staškevičai, A.Usāram, J.Teilānam, A.Vučānam, deju kolektīvu virsvadītājam Silvija Kurtiņai, ciemiņiem — Utenas deju kolektīvam. Kolektīvu vadītāji novēl priecīgus Jāņus, raibu vasaru, bet Utenas rajona galva — Edmundas Pupinis kopā ar patiecības vārdiem par preiļiešu ielūgumu no savas puses ielūdz uz tautas daiļrades festivālu Utenā. Rajona padomes vārdā visiem, kas bija veidojuši šos svētkus, pateicās padomes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns. Par skatuves ietēru bija parūpējies māksliniece Silvija Berezovska, bet skaņām sekoja Jānis Zieds-Ziedīņš. Pateicoties Preiļu domes atbalstam, pirms svētkiem sakārtota estrāde — nokrāsota skatuve, saremontēti soli.

Bet putni? Utenas kultūras nama direktoram Alģirdam Paļskim un deju kolektīvu virsvadītājam Silvijai Kurtiņai pasniegtie, ar Latgales putnu balsīm Viļānos un šeit — Preiļos piebūrušie, būrīši simbolizē jaunas notis, jaunas skaņas, jaunas tikšanās.

L.Rancāne
J.Silicka foto

Kā iegūt augstvērtīgu zāles lopbarību

Sakarā ar vēso pavasari šogad zāles daudzums no 1 m² ir apmēram par 40% mazāks, bet to attīstības fāzes atpauzē apmēram par nedēļu. Kaut gan zāle it kā maza, bet fāzes ir tādas, ka jāvēl, lai iegūtu ar proteīnu bagātu lopbarību. Novākšanas fāzi sasniegusi kamolzāle.

Lopbarības veids un novākšanas tehnoloģija atkarīga no daudzgadīgo zāļu veģetācijas fāzes.

I Stiebrzāles sāk vārpot, tauriņzieži pumpuros. Zāles mitrums 80-82%, skābējamība ļoti slikta, žūst slikti.

Zāle jāapvītina līdz 70-72% mitruma un jāskābē, pievienojot konservantu AIV-2, AIV-3, AIV-10.

II Stiebrzāles savērpojušas un tauriņzieži sāk ziedēt. Zāles mitrums 75-80%, skābējamība slikta, žūst vidēji, zāli jāapvītina līdz 40-65% mitruma un jāgatavo vītkābarība vai skābsiens (bez konservantiem). Ja skābē bez apvītinašanas, jāpievieno konservantu AIV-2, AIV-3, AIV-10. Apvītinoz zāli līdz 35-40% mitruma, gatavo irdeno sienu, aktīvi ventilējot, vai zārdo.

III Stiebrzāles sāk ziedēt, tauriņzieži pilnos ziedos, zāles mitrums 73-75%, skābējamība vidēja, žūst labi. Ar visiem tehnoloģiskajiem paņēmieniem gatavo sienu, tauriņziežus zārdo. Zāli apvītinoz skābē bez konservantiem. Neapvītinoz var skābēt, pievienojot laktozinu, benzokābi, siloburu. Precīzi strādājot, var skābēt arī bez konservantiem.

Pamatprasības skābbarības gatavošanai

Lai saglabātu proteīnu un barībā būtu maz kokšķiedras, skābbarība jāgatavo agrās veģetācijas fāzēs ar konservantiem. To var gatavot tranšējās, virszemes kurgānos 20-40 t, hermētizējot ar speciālu plēvi un rituļos.

Konservantu devas litros uz tonnu

Konservants	Stiebrzāles	Āboliņš + stiebrzāles	200 l cena Ls
AIV-2	5,0	6,0	102
AIV-3	6,5	7,0	93
AIV-10	4-5	5-6	120

Palīgmateriālu cenas

Nosaukums	Izmēri (m)	Cena (Ls)
Plēve 0,15 mm	8 x 25	34
Plēve 0,15 mm	12 x 25	49
Plēve 0,15 mm	6 x 30	32
Rituļu plēve	75 cm x 1500 m	46
Rituļu plēve	50 cm x 1800 m	41

Rituļi jāietin ne mazāk kā 6 kārtas, plēvi nedrīkst bojāt. Gatavojot skābbarību, nedrīkst pārblīvēt, lai nenotiktu sulas noplūde.

Konservantus un plēvi var pieteikt Rušonā SIA «Remontnieks». Jāatceras, ka skābēta lopbarība dod labākus rezultātus par sienu, bet konservēta, salīdzinot ar nekonservētu skābbarību, dod piena pieaugumu par 21%.

Gatavojot skābsienu, stiebrzāles jāapvītina līdz 40-60%, tauriņzieži — 40-50% mitruma. Temperatūra masā nedrīkst būt augstāka par 37 grādiem C, spēcīgi jāblīvē un jānohermetizē, jāapber ar 15 cm biezu kūdras vai zāģu skaidu kārtu, jānorobežo ar žogu.

Sienu uz lauka kaltējot līdz 17% mitruma, drīkst gatavot tikai no stiebrzāles. Nopļautā zāle jāārda divas reizes dienā, nedrīkst ārdīt, ja mitrums mazāks par 40-45%, āboliņam — 50%.

Sāls piedeva 5-10 kg uz tonnu dod iespēju saglabāt sienu ar paaugstinātu mitrumu 18-20% robežās.

Gatavojot presētu sienu ar 30% mitrumu, šķūņos jālieto aktīvā ventilācija.

Zāles fāzes ietekme uz piena iegūvi, gatavojot sienu

Rādītāji	Novākšanas fāze			
	Vārpošana	Ziedēšanas sākums	Ziedēšana	Pēc ziedēšanas
1 kg satur barības vienību sagremojamā proteīna gr. sagremojamā proteīna	0,56	0,52	0,50	0,45
1 barības vienībā piena ieguve kg/ha	65	54	50	38
	116	105	100	81
	2360	2180	1550	1000

Latvijas radio pirmā programma lauku cilvēkiem plkst. 6.45 otrdienās un piektdienās pārda informāciju par zāļu fāzēm pa novadiem.

J.Kivlenieks,

lauksaimniecības departamenta galvenais agronomis

LOPKOPIBA

Auglīgi un ātraudzīgi

No visiem lauksaimniecības dzīvniekiem truši ir visauglīgākie un ātraudzīgākie. Vairoties tie var visu gadu. Piecu mēnešu vecumā tie jau ir pieauguši dzīvnieki ar dzīvmasu trīs un vairāk kilogrami un ir spējīgi turpināt dzimtu.

Pašlaik Latvijā biežāk audzētas šķirnes ir šinšilla, pelēkais milzis, tauriņtrūsis, sudrabs, baltkotainais. No ārzemēm ir ievestas arī franču auntrūsis, Jaunzēlandes baltie un sarkanie, Burgundijas u.c. Visas šīs šķirnes ir perspektīvas, labi piemērotas gaļas un kažokādiņu ražošanai. Pieaugušo dzīvnieku vidējais svars ir 4,5-5,5, kg. Jauntruši 2,5-3 mēnešu vecumā sasniedz dzīvmasu 2,3-3 kg, un tos jau var realizēt.

Tāpat ir arī dabūjami dūnvilnas truši. Lai palielinātu vietējo dūnvilnas trušu produktivitāti, ir iespējams ievest no Eiropas valstīm Angoras šķirnes trušus, kuri izceļas ar ļoti lielu dūnvilnas nocirpumu — līdz 1000-1200 gramiem gadā no dzīvnieka.

Ja trušus tur ārā būros jeb šēdos, tad no trūsenēm pēcnācējus iegūst apmēram 3-4 reizes gadā, pārsvarā pavasarī un vasarā. Var arī rīkot mātiņu atnešanas visu gadu, tad nepieciešams lielos aukstumos tās turēt kūtīs vai likt būros labi sagatavotas ligzdas kastes (40

x 30 x 25), kuras pasargās mazos trūsenus no vēja un sala. Ziemas metienu iegūšanai jāizvēlas tās trūsenes, kuras ir pārbaudītas, t.i., labi veido midziņu un ir pienīgas.

Ja ir pilnvērtīga barošana, trušu mātiņas var dot pēcnācējus ik pēc 45-55 dienām. Maksimāli gada laikā no katras var iegūt 30-40 trūsenus, kuri dos 70-100 kg gaļas. Lai iegūtu šādus rezultātus, ir stingri jāpieturas pie zooveterinārām prasībām (vispusīga, bagātīga ēdināšana, izlase un pāru atlase, tīrība sprostos, dzīvnieku vakcināšana pret infekcijas slimībām).

Trušu pārošanai jaunos dzīvniekus izvēlas no trūsenēm, kas līdz atšķiršanai ir izaudzējušas vismaz 7 trūsenus. Vaislas trūšiem jābūt normālā miesas stāvoklī, nekādā gadījumā trekniem, jo tad būs lielas problēmas ar apaugļošanu. Atlasot pārus, ir jāpieturas pie principa: labākais ar labāko dod labāko. Sevišķi augstklasiģiem jābūt tēviņiem, jo tie atstāj lielāku iespaidu uz pēcnācējiem. Labāki rezultāti ir, pārojot jaunās trūsenes ar pieaugušiem tēviņiem vai arī ja abi ir viena vecuma.

Trūšiem pastāvīgi ir jānodod sāls, makro, mikroelementi, vitamīni.

Dzintars Rancāns,
lopkopības pārraugis

DĀRZKOPIBA

Vislabākie no ziediem — kāpostu ziedi!

Tā skan sens angļu teiciens, ar to domājot tieši ziedkāpostus. Ziedkāposti uzturvērtības ziņā ir visvērtīgākie kāpostaugi, diētisks produkts, kas īpaši ieteicams bērniem, veciem cilvēkiem un slimniekiem. Cilvēkam gadā būtu jāpatērē vismaz 9,5 kg ziedkāpostu.

Ziedkāposti ir vērtīgi arī tāpēc, ka mūsu apstākļos tos var iegūt gandrīz visu gadu (ņemot palīgā siltumnīcas).

Ziedkāpostu dzimtene ir Kipras sala, kur tos atrada senie romieši. Eiropas zemēs ziedkāposti maksāja ļoti dārgi. Piemēram, Anglijā 17. gadsimtā par vienu ziedkāpostu galviņu maksāja trīs šiliņus. Bet par šo naudu tajā laikā varēja iegādāties veselus trīs mērus kviešu.

Līdz šim laikam angļi saka: «Vislabākie no ziediem — kāpostu ziedi,» domājot ar to ziedkāpostu bagāto uzturvērtību. Krievijā ziedkāposti pirmo reizi parādījās Katrīnas II laikā, un to lietošana ilgu laiku bija tikai augstākās sabiedrības privilēģija. Tos pasniedza svinīgās pusdienās. Tikai 19. gadsimtā, pēc tam, kad franču dārzkopim amatierim de Kalvaram izdevās savā muižā

Eiropā iegūt ziedkāpostu sēklas, šis dārzeņis kļuva relatīvi pieejams.

Izplatības ziņā ziedkāposti ieņem otro vietu kāpostaugu grupā, tomēr plašāk tos audzē tikai lielo pilsētu tuvumā, un pieprasījums pēc tiem joprojām netiek apmierināts. Tātad, diemžēl, nepelnīti maz audzēts dārzeņis.

Ziedkāposti būtu vairāk jākonservē. Baltos galviņkāpostus pirms skābēšanas ēvēlē ar mašīnām, bet ziedkāpostu konservēšanas process ir viens no visdarbietilpīgākajiem, jo tos līdz šim nogriež un sagriež ar rokām.

Uzturā ziedkāpostus izmanto svaigus dažādos salātos, novārtus sālsūdenī vai pienā, sacepumos, sautējumos, kā arī marinētus ziemai.

Rietumu pasaulē pašlaik audzē ziedkāpostiem radniecīgu kultūru — brokoļus jeb sparģeļu kāpostus. Uzskata, ka tie ir pieticīgāki audzēšanas apstākļu ziņā un tiem piemīt spēja izvadīt no organisma radioaktīvas vielas, tāpēc šī kultūra būtu ātrāk jāievieš arī pie mums.

Anīrs Kručāns,
dārzkopis

AUGU AIZSARDZĪBA

Miežu lapu brūnplankumainība

Graudaugu slimības ir faktors, kas ierobežo plānotās ražas iegūšanu. Brūnplankumainība invadē miežus, kviešus, kā arī auzas. Uz lapām veidojas dažādas formas tumši brūni plankumi ar tīklveida zīmējumu. Mitrā laikā uz plankumiem attīstās tumši pelēka apsarme.

Plankumi samazina asimilējošo virsmu, graudiem samazinās dīdžība, raža var samazināties par 40%. Slimība bojā arī vārpus. Slimības attīstībai optimāla temperatūra ir +10...+20 grādu C.

Infekcijas avoti — sēklas, augu atliekas. Inficēšanās var notikt visu veģetācijas periodu — no sadīgšanas līdz nobriešanai. Slimība bojā miežus, sevišķi intensīvi ziedēšanas un vārpošanas fāzēs. Infekcija izplatās ar lietus šļakatām, īpaši biezos sējumos. Atsevišķos gadījumos ieņēmu šķirņu sējumos novērojama vispārēja augu kalšana.

Slimību izplatību lielā mērā samazina sēklas materiāla kodināšana. Jūnija sākumā miežu laukos, it īpaši, kur iesēta nekodināta sēkla, jau divu triju lapu stadijā izplatījās lapu tīklplankumainība. Smidzināšana ieteicama, ja slimības simptomi novērojami uz katras trešās lapas (vērtējot trīs augšējās lapas) stiebrošanas laikā, vēlāka fungicīdu lietošana reti atmaksājas.

Slimību ierobežošanai graudaugu tīrumos, sevišķi laukos ar augstu potenciālo ražu, piemēroti fungicīdi: alto — 0,15-0,2 l/ha, tilts-premiums — 0,33 kg/ha, arcers — 0,8-1,0 l/ha, folikūrs — 0,5-1,0 l/ha, tango 0,8 l/ha. Atsevišķos gadījumos smidzināšana palielināja ražu pat par 30%.

Nedrīkst aizmirst, ka visi augu aizsardzības pasākumi graudaugu sējumos jāveic līdz vārpošanas fāzes beigām.

G.Zepa,

Viļānu prognožu punkta agronome

Upeņu pumpuru ērce

Ogulāju stādījumos postoša ir upeņu pumpuru ērce — bīstams upenāju kaitēklis, retāk bojā jāņogas. Barojas un vairojas pumpuros.

Pavasari pumpuru plaukšanas laikā to labi var ievērot, pumpuri stipri uzbriest un neizplaukst, šādi bojāti zari ir jāizgriež, stipras invāzijas gadījumā krūmi jāizrok un jāsadēdzina.

Ērces izplata arī upeņu virālo pilnziedainību. Tā nav ārstējama, līdz ko tā parādās, inficētie krūmi bez žēlastības jārauj ārā un jāsadēdzina. Pie virālās pilnziedainības ir deformēti — pildīti violeti ziedi, kuri ogas neveido.

Upeņu pumpuru ērcēm gadā attīstās 4-5 paaudzēs. Ziemā pieaugušas ērces, ogulāju pumpuros, tur pavasarī dēj olas. Vienā pumpurā var būt līdz 8000 ērcu. Upenāju ziedēšanas sākumā ērces pāriet uz jauniem veģetatīviem pumpuriem, tur turpina vairoties līdz oktobrim, attīstās turpmākās 2-3 paaudzēs.

Mazdārziņu īpašniekiem upeņu pumpuru ērcu apkarošanai ieteicams izmantot dabīgos līdzekļus. Viens no vienkāršākajiem un efektīvākajiem paņēmieniem ir apkārt upeņu krūmiem sastādīt ķiplokus, ko pa ziemu atstāj augsne.

Septembra sākumā, kad vidējā diennakts temperatūra ir +10, +12 grādu C un ērcu vairošanās beigusies, bet tās vēl nav salīdušas pumpuros, upeņu krūmus apsmidzina ar ķiploku uzlējumu. To gatavo šādi: 100 g ķiploku samaļ, ļauj malumam tūlīt krist ūdenī, ātri atšķaida ar 10 litriem ūdens,

nekavējoties izkāš un izsmidzina. Apsmidzināšanu atkārto pēc 5-6 dienām. Uz 100-150 m² ogulāju pietiek ar 10 litriem uzlējuma.

Ērcu apkarošanai izmanto arī sīpolu uzlējumu, to gatavo šādi: 200 g sīpolu mizu aplej ar 10 litriem silta ūdens, patur 4-5 dienas, izfiltrē un miglo. Miglošana ir jāatkārto trīs reizes, ik pēc piecām dienām.

Kartupeļu lakstu novilkums arī noder ērcu apkarošanai, to gatavo šādi: 1,2 kg svaigu vai 0,6-0,8 kg sausu — kaltētu kartupeļu lakstu aplej ar 10 litriem silta ūdens, patur 3-4 stundas, tad izfiltrē, pievieno 40 g ziepju. Miglošana izdarāma pumpuru plaukšanas periodā, drīkst miglot tikai vakarā.

Upeņu pumpuru ērcu apkarošanai izmanto sēru saturošus preparātus, lieto no 50 līdz 80 g uz 10 litriem ūdens. Pumpurošanās sākumā miglo, bet stipras invāzijas gadījumā miglo vēl divas reizes, pēc upeņu noziedēšanas un trešo reizi pēc ražas novākšanas. Vājas infekcijas gadījumā pietiks ar vienu miglojumu. Ziedēšanas sākumā ērces sāk pārvietoties no pumpura, ir pumpura virspusē un tad ir labākais moments apstrādei.

Upeņu pumpuru ērcu apkarošanai var pielietot insekticīdus: 1% mitaks vai 0,2% Bi-58 lieto tikai pirms ziedēšanas, bet ar 0,2% antio apmiglo upeņu krūmus pēc ziedēšanas.

Anita Trūpa,
Valsts augu aizsardzības stacijas
Viļānu FDP agronome

Novada sporta spēlēs mūsējie cīnās ar mainīgām sekmēm

Aizvadītajā sestdienā un svētdienā Preiļos notika Latgales lauku sporta spēles. Piedalījās Daugavpils pilsētas un rajona, Rēzeknes pilsētas un rajona, Krāslavas, Ludzas, Balvu un, protams, mūsu rajona sportisti, kuri sacentās vieglatlētikā, basketbolā, volejbolā, futbolā, galda tenisā, novusā, šaušanā, dambretē un šahā.

Sacensības noritēja trijās vecuma grupās: 16-36 g., 37-54 g. un vairāk kā 55 gadi vīriešiem, 16-34 g., 35-49 g., 50 g. un vecākām sievietēm. Visi brauca uzvarēt, cerēja uz balvām un skaistajām medaļām, ko bija sarūpējuši sacensību organizatori.

Vislielāko atzinību pelnījusi rajona vīriešu basketbola komanda, kura kļuva par sporta spēļu čempionu. Komandu sacensībām gatavoja līvānietis Guntis Endzelis. Uzvara tika izcīnīta nopietnā konkurencē ar spēcīgo Daugavpils pilsētas komandu — 62:40. Trešajā vietā Rēzeknes rajona komanda. Sievietēm par sporta spēļu čempionēm kļuva Daugavpils pilsētas basketbolistes. Preiļu rajona komanda ierindojās otrajā vietā. Sporta spēlēm to sagatavoja Ieva Babre.

● Elita Šnepste ieguva 4. vietu lodes grūšanā.

● Dambretistu komanda, kurā spēlēja arī Maija Kulakova, kļuva par sporta spēļu čempioni.

● Distancē — 5000 m skrējiena dalībnieki.

Vislielāko neveiksmi piedzīvoja mūsu rajona futbolisti. Astoņu komandu konkurencē viņi ieņēma pēdējo vietu.

Gaidīto uzvaru piecu komandu konkurencē guva dambretisti: līvānieši Jānis Daugavietis, Māris Kalniņš, Maija Kulakova un Edvins Rusiņš. Otrajā vietā — Rēzeknes pilsētas, trešajā — Daugavpils pilsētas komanda.

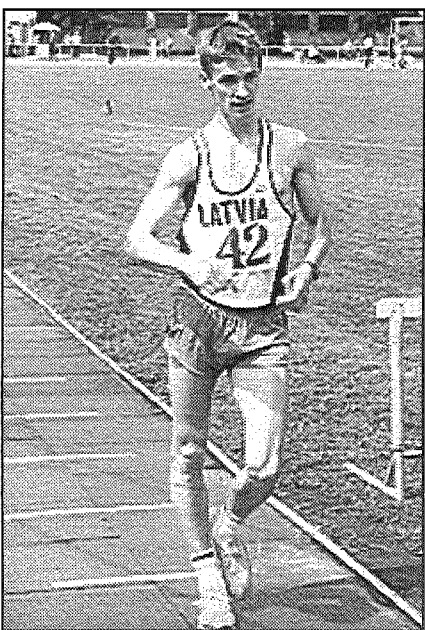
Šahu spēlēja piecas komandas. Uzvarēja Daugavpils pilsētas šahisti. Mūsējie šajā sporta veidā nepiedalījās.

Novusā startēja piecas komandas, mūsējiem — 4. vieta, bet uzvarēja Daugavpils pilsētas komanda. Galda tenisā sacensības bija individuālas. Uzvarēja daugavpilieši. Preiļiem Oskaram Šišlo 4. vieta, Viktoram Martinovam 5. vieta, Voldemāram Limanim 6. vieta. Piedalījās 16 sportisti.

Volejbolu spēlēja 3 dāmu un 8 vīriešu komandas. Sieviešu konkurencē uzvarēja Daugavpils pilsētas volejbolistes, bet Preiļu meitenes, kuras spēlēm sagatavoja trenere Zoja Jakimova, ieņēma otro vietu. Arī vīriešu konkurencē uzvarēja daugavpilieši. Preiļu komandai 4. vieta.

Šaušanas sacensībās pārliecinoši uzvarēja Daugavpils pilsētas sportisti. Mājinieku komanda ierindojās 3. vietā.

Visvairāk dalībnieku bija vieglatlētikā.

● Soļo Aigars Salenieks.

Piemēram, 100 metru distancē vecumā no 16 līdz 36 gadiem bija pieteikušies 40 dalībnieki. Atrākais bija Ludzas sprinteris Roberts Stadzevskis, kurš finālskrējienā pārspēja daugavpilieti Alekseju Batureviču. Sievietēm distanci visātrāk veica daugavpiliete Vita Monogorova. Savā vecuma grupā nepārspēja joprojām bija un ir Māriete Kozlovskā no Līvāniem.

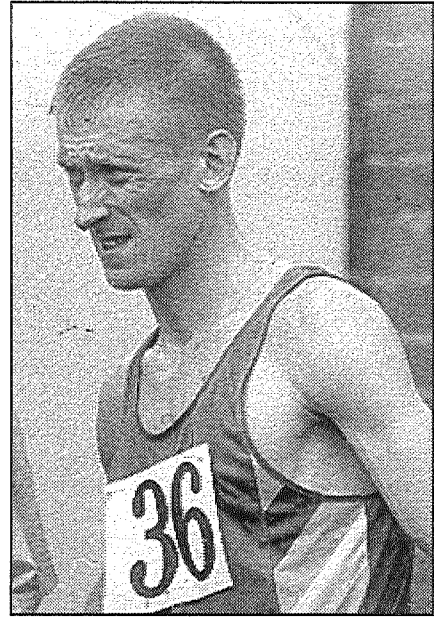
Lodes grūšanā mūsu Jānis Māsāns lodi aizgrūda 15,2 metrus, un tas bija pietiekami, lai iegūtu otro vietu. Uzvarēja Aleksejs Lukašenko no Ludzas rajona — 17,79 metri. Mūsu jaunajam vieglatlētājam Jānim Brakovskim 13,13 metri deva 4. vietu. Sievietēm šajā disciplīnā nepārspēja palika Rēzeknes rajona lodes grūdeja Nellija Spridzāne — 12,60 metri.

Šķēps vistālāk lidoja Balvu rajona sportistam Imanam Kairišam — 57 metri un 46 centimetri. Mūsu Jāzeps Šnepsts šoreiz spēja sasniegt 45,20 metrus — 4. vieta. Sievietēm labākā bija lūdzniete Gaļina Borovika — 40,88 m.

Augstlēkšanā vīri tika līdz 1,85 metru augstumam. Tas izdevās visiem trim godalgoto vietu ieguvējiem — Mārim Ločmelim no Balvu rajona, viņa komandas biedram Imanam Kairišam un mūsu Vladimiram Patrejevam.

Diska mešanā vīriešiem pārliecinoši uzvarēja Jānis Brakovskis — 46,20 metri.

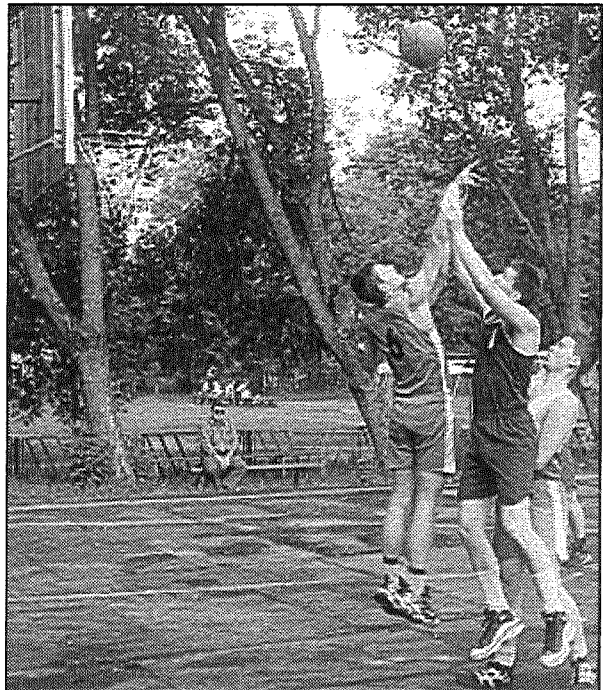
Tālākšanā sievietēm labāko rezultātu uzrādīja daugavpiliete Jūlija Tolmačova — 5,43 m. Māriete Kozlovskā no Līvāniem uzvarēja savā vecuma grupā ar teicamu rezultātu — 5 metri 4 centimetri. Vīriešiem ar rezultātu 6,83 metri uzvarēja daugavpilietis Sandris Japiņš. Smagu traumu guva mūsu Juris Iļjins, kas viņam liedza turpināt sacensības gan šajā disciplīnā, gan trisoļlēkšanā. Trisoļlēkšanā,

● Ivars Zeltiņš 800 m skrējienā izcīnīja 2. vietu.

● Spēcīgākie lodes grūdeji uz goda pjedestāla — J.Māsāns, A.Lukašenko un A.Ignatjevs.

● Uzbrūk sporta spēļu uzvarētāji — mūsu rajona basketbolisti.

sasniedzot 13 metrus 81 centimetru, uzvarēja daugavpilietis Oļegs Jablonskis.

Tie nebūt nav visi rezultāti, kas sasniegti novada lauku sporta spēlēs. Kopumā vērtējot, mājinieki tajās cīnījās ar mainīgām sekmēm. Tagad, ņemot vērā sasniegtos rezultātus, tiks izveidota Latgales novada komanda Trīszvaigžņu sporta spēlēm, kas notiks Kandavā. Paredzams, ka komandā būs 200 sportisti.

A.Iļjina
J.Silicka foto

◆ PĒRK ◆
TIEŠIEM KONTRAKTIEM
augstākas cenas!

◆ Egles un priedes zāģmateriālus 2,4-6 m, aktuālie izmēri: 22x125 m un 150 m
Sortiments iepriekš jāsakāpo!
Tālr. (248) 21019

Par kubatūras izpildi — **prēmija!**
◆ Skujkoku un lapu koku taru
◆ Zāģbaļķus ar 18%: E līdz 52 \$, P līdz 45 \$
Baļķiem pircēja transports

Tālr. Madonā:
zāģmateriāli 21019, 23397; baļķi 21323
Rēzeknē, Jupatovkas ielā 13, - tālr. 36076

PASAULĒ

ASV vislabāk apmaksā vadītājus, kas atlaiž strādniekus

BNS/AP. Amerikas Savienotajās Valstīs vislabāk tiek apmaksāti tieši tie vadītāji, kuru uzņēmumos regulāri atlaiž strādājošos, liecina «Institute for Policy Studies» pētījums.

Pētījumā par pagājušo gadu konstatēts, ka vislielāko atalgojumu saņēmuši to 30 kompāniju vadītāji, kuri atlaižuši visvairāk strādājošo no saviem uzņēmumiem. Pērn viņu algas palielinājušās par 67,3%, bet 365 lielākajās kompānijās vidēji — par 54 procentiem.

«Tas rāda, ka amerikāņu bizness augstāk vērtē tiros finansu rādītājus un neņem vērā darba vie-

tu radīšanu vai saglabāšanu.» teikts pētījumā.

Kopš 1986. gada 461 421 amerikānis miris ar AIDS

BNS/AFP. Pavisam 461 421 amerikānis miris ar AIDS kopš 1986. gada, informē Panamerikas veselības organizācija.

Pēc organizācijas aprēķiniem, kopš tā laika ziņots par 785 422 gadījumiem, kad amerikāņi (ieskaitot Karību teritorijas) saslimuši ar AIDS. Šajā laikā pasaulē reģistrēti 1 587 216 saslimšanas gadījumi.

Aprēķinot saslimušo skaitu uz vienu iedzīvotāju, visvairāk to ir Karību jūras valstīs, kur ar AIDS slimo 247 cilvēki uz vienu miljonu iedzīvotāju, seko Ziemeļamerika ar 215 uz miljonu un

Latīņamerika ar 55 saslimušajiem uz miljonu.

Vislielākais nāves gadījumu skaits ar AIDS reģistrēts Amerikas Savienotajās Valstīs — 362 004, seko Brazīlija ar 46 582 un Kanāda ar 10 589 mirušajiem.

Vienlaikus pārskatā atzīts, ka lielākajā daļā Āfrikas valstu nenotiek pietiekami precīza AIDS slimnieku uzskaitē un šeit saslimušo un mirušo skaits var būt nesamērojami lielāks nekā attīstītajās valstīs.

AIDS ārstēšana, saslimušo kopšana, medikamentu izstrāde un ražošana, slimības profilakse un izskaidrošanas darbs ik gadu cilvēcei maksā 2,5 līdz 3 miljardus dolāru, turklāt daudzām nabadzīgām valstīm šādi izdevumi vispār nav iespējami.

«Eldorado» — paši savā virstonē

Tas viss sākās pirms diviem gadiem. Tas, ko tagad mēs visi labi pazīstam kā populārāko deju mūzikas trio «Eldorado». Savas mājas grupa atradusi mūzikas kompānijā «Mapl» un neviens jau nav noslēpums, ka «Eldorado» ir gluži vai ģimenes «uzņēmums»: Andris Koļesņikovs, pats nopietnākais puisis šajā kompānijā (tā vismaz izskatās) ir «Mapl» direktors, Inese Nagle — viņa māsa, strādā arī turpat un Arvīds Mūmieks, kurš izdod Baltijas valstīs licencētu ārzemju mūziku zem sava leibla «Būsim pazīstami».

Patī pirmā grupas dziesmas «Pludmalē» tika izdota tālajā 1995. gadā Latvijas deju mūzikas izlasē Nr. 1, un uzreiz grupa ieguva necerētu atsaucību, dažreiz pat mainot uz radio skalas radiostacijas, tā skanēja trijās vienlaicīgi.

Arvīds saka, ka viņš iesaistoties dažādās «afērās». Šī «Eldorado» mūzika esot veidota tīri komerciāli, un ja kāds netic, lai pārlicinās, kādā tirāžā jau ir pārdota «Eldorado» kasete ar nosaukumu «Nr. 1».

Gluži kā pirmā dziesma, tāpat dažādās izlasēs parādījās vēl trīs grupas dziesmas: «Es brunete, es brunete», «Papa Carlo» un «Kazino». «Galvenais muzikālo ideju bīdītājs grupā esmu es,» atzīst Andris. Taču šad tad ar vārdiem viņam palīdzot gan Inese, gan Arvīds. Savukārt Māris Priede (Dr. Mario) ir tas cilvēks, kas veido dziesmu aranžējumus.

Šobrīd popularitātes centrā

ir nokļuvusi Inese, laikam jau pateicoties savam lielajam hitam, versijai par «Prāta vētras» dziesmiņu «Tavas mājas manā azotē». Taču, kā teic Inese, no tā nekas viņas imidžā nemainīšoties, arī mati paliksot kā līdz šim — blondi.

Vispār, grupā Inese esot nokļuvusi visai interesanti: «Man bija slikta veselība un pamazām es sāku pievērsties Dievam. Pie sevis es lūdzu, lai es varētu būt kopā ar savu brāli un lai piepildītos mana vislielākā vēlēšanās, proti, dziedāt kādā grupā vai kā solistei. Un pēc trim dienām tiešām notika brīnums, atbrauca Andris un teica: paldies!»

Pie sasniegtā «Eldorado» apstāties netaisās, taču katru gadu jaunu albumu, kā stāsta Andris, viņi izdot nedo mājot. Būšot dažādas jaunas izlases un tajās arī visi atradīs kaut ko no «Eldorado».

Starp citu, vai esat pamatinjuši, grupas pirmajā albumā «Nr. 1» ir pavisam svaigas kompozīcijas — «Pārsteigums», «Sveiciens», «Rīts»,

arī jaunas «Kazino», «Papa Carlo» un «Pludmalē» versijas. Andris par tām domā tā: «Daudzi saka, ka «Pārsteigums» ir līdzīgs Vigfildai, «Sveiciens» — DJ Bobo, «Rīts» — grūti pat pateikt.» Lai arī daudzi stilistiski salīdzina «Pārsteigumu» ar Vigfildu, tas tomēr netraucēja tai gada sākumā «pastaigāties» pa dažādu radiostaciju topu pirmajām vietām.

Un, kā atzīst Andris, tā esot pirmā dziesma, kur viņi ar Arvīdu tā nopietni esot dziedājuši.

Arvīdam arī ir ko teikt. Viņš saka, ka zinot, kur slēpjas «Eldorado» albuma pārnākumi: «Šeit ir tādas lietas, kas pietrūkst Latvijas popmūzikā — jautriība, «kacināšana», ikdienas žargons... Šī mūzika nav domāta tiem, kam pāri 30, bet tieši tiņiem, kaut gan man par lielu pārsteigumu to klausās arī tie, kam pāri 50.»

Hmm, domāju es — tūnis es neesmu un pāri 30 man arī nav, taču arī man patīk un mammai, starp citu, arī...

Ingmārs Marics

AKTIV 1 — daudz labas mūzikas

Vēl pavisam nesen kompānijas «Mikrofona ieraksti» paspārnē izveidots deju mūziku producējošais uzņēmums «Aktiv» nupat prezentēja savu pirmo veikumu — labas mūzikas izlasi «Aktiv 1», kurā ar savām jaunākajām kompozīcijām pārstāvēti 15 Latvijā gan labi pazīstami, gan muzikālās pieredzes ziņā jauni, bet perspektīvi mākslinieki.

Ar ko šis jaunais produkts atšķirsies no citu ierakstu kompāniju radītajām mūzikas izlasēm un kāda būs turpmāko notikumu attīstības gaita, stāsta «Aktiv» galvenie cilvēki — Modris Skaistkalns, Agris Semēvics un Valdis Saliņš.

«Kas attiecas uz «100. deju», lai izbēgtu no iespējamās rutīnas, līdz 1998. gada pavasarim esam izsludinājuši grupas radošās darbības pārtraukumu,» stāsta Modris Skaistkalns un turpina: «Šobrīd galvenokārt darbojamies pašu izveidotajā deju mūzikas leiblā «Aktiv», kurš darbojas «Mikrofona ierakstu» ietvaros. Sākotnējais uzdevums bija producēt vairāku jauno mākslinieku dziesmas Latvijas radiostaciju vajadzībām, un šos izpildītājus popularizēt. Tā arī darījām, bet muzikālais materiāls krājās un, meklējot tam pielietojumu, nolēmām — jātais izlase. Te nu tā ir!»

Protams, ne jau visas šajā izlasē iekļautās dziesmas ir

● Vieni no izlases «Aktiv 1» lideriem — grupa «Mixerī». Foto — Elmārs Rudzītis (A.F.I.)

dzimušas ar «Aktiv» svētību, — lielu darbu ieguldījusi arī grupa «Pamatinstinks», radot gan «Prāta vētras» dziesmas «Viss ir tieši tā, kā tu vēlies» deju remiksu, gan producējot DJ Momo, gan arī ierakstot savu jauno dziesmu «Tā nevar būt». Par jaunām dziesmām ir parūpējušies arī «Duetiņi divi», Dina, Roberts Gobziņš un citi mākslinieki.

«Ja palūkojamies uz izlasi kopumā, tad mums šķiet, ka tās galvenais trumpis ir profesionālisms, labs skanējums un daudzšķautņainais mākslinieciskais sastāvs stila ietvaros. Vēl, protams, vēra nemams fakts ir tas, ka «Aktiv 1» iznāk ne tikai kasetēs, bet arī kompaktdiskos, kurus finansē Baltcom TV. Kom-

paktdisks tā ir mūsu pārākuma sajūta,» tā visai optimistiski Agris Semēvics, piebilstot, ka ir neizsakāmi priecīgs par «savējo» (Mixerī, Kristīne Broka, Vējš Armani un DJ Japānis. — R.R.) panākumiem dažādu Latvijas radiostaciju topus un skatuviskajās izrādēs.

«Esam sagatavojuši «Aktiv 1» skatuvisko versiju, kuru visu vasaru rādīsim Latvijas pilsētu estrādēs,» tā Valdis Saliņš par vasaras plāniem, piezīmējot, ka bez Mixeriem, Kristīnes Brokas, projekta Vējš Armani un deju grupām vasaras pasākumos kā didžeji piedalīsies Agris Semēvics un Modris Skaistkalns.

Klausies, skaties «Aktiv 1»! Raivo Rubenis

«Dziesmu Astonkājis» Cesvaines pili

28. un 29. jūnijā Latvijas Radio raidījumu «Raibā otrdienā — Skaitāmā piektdienā» radošā komanda Cesvaines pili rīko aptaujas «Dziesmu Astonkājis» dalībnieku nometni un koncertu. Tajā aicinātas piedalīties bērnu popgrupas no visas Latvijas, kas piedalās «Dziesmu Astonkāja» aptaujā.

Nometnes pirmajā dienā piedalīsies apmēram simts dalībnieku, veiksmīgāko aptaujas popgrupu dalībnieki. Viņiem būs iespēja iepazīt Cesvaini un tās apkārtni. Nometnes laikā rīkosim arī dažādas radošas nodarbības. Krāšņākais nometnes pasākums būs karnevāls sestdienas vakarā, kuram katram ansamblim jāgatavojas, pārģērbjoties līdz nepazīšanai.

Pasākuma otrā diena nometnes dalībniekiem būs darbdiena, jo jau no agra rīta viņi gatavosies koncertam, kas ap pusdienas laiku sāksies pie Cesvaines pils. Uz to laipni aicināti visi bērni ne vien no Vidzemes un Latgales, bet arī no visas Latvijas. It īpaši «Dziesmu Astonkājis» gaidīs tos bērnus, kuri visu gadu piedalījušies aptaujā, balsojot par savām mīļākajām dziesmām, jo viņus gaida pārsteigums, kurš varētu atklāties, izlozējot rakstītājus un zvanītājus.

Visu gadu bērni varēja izteikt savu vērtējumu par aptaujas dziesmām vai nu sūtīt «Dziesmu Astonkājim» vēstules un anketas, kuras bija publicētas «Rīgas Viļņos», «Neatkarīgajā Rīta Avīzē» un gandrīz visos

rajonu un reģionālajos laikrakstos, vai «Raibo otrdienu — Skaitāmo piektdienā» laikā, zvanot pa tālruni 7-206656. Visu rakstītāju un zvanītāju domas līdz 29. jūnijā pēc pusdienai būs apkopotas. Ja kāds visu laiku grasās balsot par savu dziesmu, bet nez kādu iemeslu dēļ vēl nav paguvjis izdarīt, viņš par savu dziesmu varēs nobalsot pasākuma laikā šim nolūkam īpaši paredzētā vietā.

Pirms gada rīkojām līdzīgu pasākumu Ēdoles pili. Tajā piedalījās 300 dalībnieku un vairāk nekā tūkstotis skatītāju un klausītāju. Tur notika ne tikai koncerts pie Ēdoles pils vāpēju torņa, bet arī dažādi pasākumi pils parkā, piemēram, bērniem bija iespēja zīmēt, šaut ar loku un piedalīties dažādās rotaļās. Pagājušā gada «Dziesmu Astonkāja» aptaujā uzvarēja grupa «Smāids» no Rīgas un Kristīnes Melles Grudules dziesma «Nerātnelis Pēteris». «Dziesmu Astonkājis» pagājušā gadā rīkoja koncertus un pasākumus arī Jelgavā, Aizkrauklē un Rīgā.

Aptaujas «Dziesmu Astonkājis» dziesmas vēl visu jūniju var dzirdēt «Raibajās otrdienās — Skaitāmās piektdienās» Latvijas Radio 1. programmā no 17.07 līdz 18.00!

Gaidīsim «Dziesmu Astonkāja», «Raibās otrdienās» un «Skaitāmās piektdienās» draugus ciemos Cesvaines pili svētdien, 29. jūnijā ap pusdienas laiku!

DZIESMU ASTONKĀJIS 1997

	Dziesma	Izpildītājs
1.	«Dzeņiņi»	«Fledermauži» / Preiļi
2.	«Zaķi un vilki»	«Zvaniņi» / Galgauska
3.	«Tavs sapnītis»	«Ziļuks» / Rīga
4.	«Āķis»	«Palāsītes» / Rīga
5.	«Sveču balle»	Ilze Purmaliete / Rīga
6.	«Skapja aicinājums»	«Notiņas» / Tukums
7.	«Brien briedis»	«Smāidiņš» / Cesvaine
8.	«Jociņš»	«Spurainie sapniņi» / Grobiņa
9.	«Hei, džekiņ!»	Lienīte Brikovska / Laubere
10.	«Balta kaza»	«Lai skan» / Jelgava
11.	«Rozā taureņiņi»	«Šurumburums» / Pāle
12.	«Siena laiks»	«Viļolīte» / Daugavpils
13.	«Uz citu pusi»	«Saulsvece» / Rīga
14.	«Rūķi»	«Knīpas un knauķi» / Rīga
15.	«Burbuliņi»	«Lāsītes» / Rīga
16.	«Divainību skola»	«Jūras vilniņi» / Ventspils
17.	«Miega dziesmiņa»	«Vējā» / Rīga
18.	«Zvaigzīte»	«Svilpastes» / Ogre
19.	«Krokodils»	«Podziņas» / Rīga
20.	«Divas mazas raganiņas»	«Sveiks» / Tērvete
21.	«Pirmdienā»	«Popzirņi» / Ozolnieki
22.	«Žurkas gada dziesmiņa»	«Zvaigzītes» / Valka
23.	«Paveries!»	«Mazie punktiņi» / Tukums
24.	«Kad es biju maziņa»	«Ziemeļvējš» / Rīga
25.	«Lēniņām, lēniņām»	«Mazie popzirņi» / Ozolnieki
26.	«Balle hallē»	«Tikai tā» / Aizkraukle
27.	«Blēņas»	«Lai skan» / Jelgava
28.	«Pumpuriņi»	«Pumpuriņi» / Daugavpils
29.	«Spociņš»	«Jūras vilniņi» / Ventspils
30.	«Ežu balle»	«Mazās jukas» / Alūksne
31.	«Rīt no rīta Heiparkā»	Arnis Miltiņš / Rīga
32.	«Čaumala»	«Smiltēnes Jampadracēni» / Smiltene
33.	«Pasauc mani vēl»	«Nebēdņi» / Mērsrags

Mani

sauc:

Vecums: _____ gadi

Telefons: _____

Adrese: _____

Par aptaujas dziesmu var nobalsot izgiežot šo anketu, tajā apvelkot savas mīļākās dziesmas numuriņu un atsūtot uz radio **DZIESMU ASTONKĀJIM, Doma laukumā 8, Rīgā, LV 1505**

vai piezvanot pa telefonu 7 206656 Raibās otrdienās vai Skaitāmās piektdienas laikā (otrdienās, piektdienās no 17.07 līdz 18.00).

Dziesmas klausies Raibajās otrdienās - Skaitāmās Piektdienās 17.07 Latvijas Radio 1. Programmā, bet visus aptaujas dalībniekus apskatīt varēsi Astonkāja vasaras koncertā Cesvaines pili 29.jūnijā pulksten 13.00! Gaidīsim!

Tās būs lielākas nekā parasti!

Grozījumi likumā «Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās»

Valsts prezidents Guntis Ulmanis 23. maijā izsludināja, bet 6. jūnijā stājās spēkā grozījumi likumā «Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās». Tos lūdzu komentēt **Latvijas apgabaltiesas Preiļu zemesgrāmatu nodaļas priekšnieci Līdiju Mičuli.**

— Būtiskas izmaiņas ir izdarītas 20. pantā, kur noteikts, kas ir darījuma subjekti ar zemēm Latvijas Republikas pilsētās. **Pirmkārt**, tie ir Latvijas Republikas pilsoņi. **Otrkārt**, valsts un pašvaldību uzņēmumi (statūtsabiedrības). **Treškārt**, LR Uzņēmumu reģistrā reģistrētās statūtsabiedrības:

□ kuru pamatkapitāla vairāk nekā puse pieder LR pilsoņiem, valstij vai pašvaldībai — katram subjektam atsevišķi vai vairākiem kopā,

□ kuru pamatkapitāla vairāk nekā puse pieder fiziskām vai juridiskām personām no valstīm, ar kurām LR ir noslēgti starptautiskie līgumi par ieguldījumu veicināšanu un aizsardzību, ko apstiprinājusi Saeima līdz 1996. gada 31. decembrim.

Tas attiecināms arī uz fiziskām vai juridiskām personām no valstīm, ar kurām starptautiskie līgumi noslēgti pēc 1996. gada 31. decembra, ja šajos līgumos paredzētas LR reģistrēto fizisko un juridisko personu tiesības iegādāties zemi attiecīgajā valstī.

□ kuru pamatkapitāla vairāk nekā puse pieder vairākiem divos iepriekšējos apakšpunktos minētajiem subjektiem kopā,

□ kura ir publiska akciju sabiedrība, ja tās akcijas tiek kotētas fondu biržā.

Ceturtkārt, līdz 1940. gada 21. jūlijam Latvijā reģistrētās reliģiskās organizācijas. Likumdevējs 20. pantā nosaka darījumu subjektus ar zemēm pilsētās. 20. – 27. pantā ir noteikti darījumu izskatīšanas kārtība un ierobežojumi.

Jāatzīst, ka juridiskās personas darījumu rezultātā var iegūt **tikai** to zemi, kura jau reģistrēta zemesgrāmatā.

Ir norādītas tās zemes, kuras juridiskās personas **nevar** iegūt īpašumā:

- 1) zemi valsts pierobežas joslās,
- 2) zemi Baltijas jūras un Rīgas jūras līča kāpu aizsargjoslās un citu publisko ūdens tilpju un ūdensteču aizsargjoslās, izņemot gadījumus, kad tās paredzētas apbūvei atbilstoši pilsētas ģenerālplānam,
- 3) lauksaimniecībā un mežsaimniecībā izmantojamo zemi atbilstoši pilsētas ģenerālplānam.

Kādas ir izmaiņas darījumu izskatīšanas kārtībā?

Personas, kas vēlas iegūt zemi īpašumā, raksta iesniegumu tās **pilsētas domei**, kuras teritorijā atrodas attiecīgā zeme. Iesniegumā norāda šīs zemes turpmākās izmantošanas mērķi. Iesniegumam pievieno darījuma akta norakstu (notariāli vai privāti kārtībā sastādītu atsavināšanas līgumu).

Pilsētas domes priekšsēdētājs izskata iesniegumu. Ja zemes turpmākās izmantošanas mērķis nav pretrunā ar pilsētas ģenerālplānu, domes priekšsēdētājs divdesmit dienu laikā dod piekrišanu zemes iegūšanai īpašumā. Ja pilsētas attīstības ģenerālplānā vēl nav apstiprināts un nav iegūvis likumīgu spēku, tad pirms jautājuma izlemšanas pilsētas domes priekšsēdētājs izprasa Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas atzinumu, kuru ministrija dod divu nedēļu laikā.

Piekrišanu zemes iegūšanai īpašumā domes priekšsēdētājs dod izziņas veidā. Ļoti svarīgi ir tas, ka darījuma akts ir derīgs ierakstīšanai zemesgrāmatā tikai tad, ja tam

pievienota minētā izziņa. Izziņas viens eksemplārs triju dienu laikā ir jānosūta Valsts zemes dienesta attiecīgajai nodaļai.

Likumdevējs noteicis arī to, ka īpašuma tiesības uz zemi pantošanas ceļā var iegūt fiziskās personas, kas nav Latvijas Republikas pilsoņi. Šajā gadījumā mēneša laikā pilsētas domes priekšsēdētājs dod piekrišanu zemes īpašuma tiesību tālākai saglabāšanai. Ja domes priekšsēdētājs nedod savu piekrišanu, divu gadu laikā īpašums ir jāatsavinā.

Līdzīgi ir arī ar statūtsabiedrībām, kuru pamatkapitālā notikušas izmaiņas un vairāk nekā puse pamatkapitāla vairs nepieder LR pilsoņiem. Šai statūtsabiedrībai zemes īpašuma turpmākai saglabāšanai viena mēneša laikā ir jāsaņem pilsētas domes priekšsēdētāja piekrišana. Ja piekrišanu nedod, juridiskās personas pienākums ir divu gadu laikā zemes īpašumu atsavināt. Jāatsavina arī tie darījumu rezultātā iegūtie zemes īpašumi, kas netiek izmantoti norādītajiem mērķiem. Tam jānotiek divu gadu laikā.

Likums pilsētu domju priekšsēdētājiem tagad dod milzīgu pilnvaras. Bet arī atbildība ir tikpat liela. Vai mūsu pilsētu pašvaldību vadītāji ir spējīgi tikt galā ar visām šīm lietām, izsekot līdz un realizēt, māc bažas.

Grozījumi likumā tagad paredz arī to, ka bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem atjauno īpašuma tiesības uz viņiem agrāk piederējušajiem zemes gabaliem robežās, kādas noteiktas pašvaldību apstiprinātajos pilsētu vai atsevišķu zemes gabalu ierīcības projektos, izņemot gadījumus:

□ ja bijušie zemes īpašnieki vai viņu mantinieki pēc 1940. gada 22. jūlija ēkas un būves uz viņiem agrāk piederējušajiem zemes gabaliem vai to daļām atsavinājuši likumā noteiktajā kārtībā.

Tad pašreizējam ēkas īpašniekam, LR pilsonim, ir tiesības saņemt zemes gabalu īpašumā par maksu tādā platībā, kādā tas bija viņa lietošanā apbūvei ēku un būvju atsavināšanas brīdī, bet ne lielāku par 1200 kvadrātmetriem, izņemot gadījumus, kad paliekošā zemes gabala daļa ir mazāka par pilsētas apbūvei noteikto minimālo apbūves gabala lielumu.

Tādā gadījumā šī zemes gabala īpašniekam vai viņa mantiniekam zemes vērtība tiek kompensēta MK noteiktajos termiņos un apmēros.

□ ja uz bijušo zemes īpašnieku zemes gabaliem LR pilsoņi likumā noteiktajā kārtībā uzcēlušī dzīvojamās mājas, tās būvē vai arī likumā noteiktajā kārtībā dzīvojamās mājas ieguvuši īpašumā līdz 1992. gada 22. jūnijam.

Tad dzīvojamās ēkas īpašniekam, Latvijas Republikas pilsonim, ir tiesības saņemt zemes gabalu īpašumā par maksu tādā platībā un robežās, kādās tas tika piešķirts apbūvei, bet ne lielāku par 1200 kvadrātmetriem. Izņemot gadījumus, kad paliekošā zemes lietojuma daļa ir mazāka par pilsētas apbūvei noteikto minimālo ēkas īpašnieka apbūves gabala lielumu. Šī zemes gabala daļa tad ir pievienojama ēkas īpašnieka apbūves gabalam.

Tādas pašas tiesības saņemt zemes gabalu īpašumā ir arī dārzkopības sabiedrības biedram — augļu dārza lietotājam, ja zeme viņam piešķirta augļu dārza ierīkošanai ar apbūves tiesībām platībā, kas nepārsniedz 600 kvadrātmetrus. Izņemot gadījumus, kad paliekošā zemes lietojuma daļa ir mazāka par pilsētas augļu dārza ierīkošanai noteikto minimālo zemes gabala lielumu. Tad ze-

mes gabala daļa pievienojama augļu dārza īpašnieka zemes gabalam.

Bijušajam zemes īpašniekam vai viņa mantiniekiem zemes vērtība tiek kompensēta MK noteiktajos apmēros un termiņos vai tiek piešķirta līdzvērtīga zeme tās pašas pilsētas administratīvajā teritorijā.

Ja ēkas īpašnieks nevēlas saņemt zemi īpašumā par maksu vai viņam nav tiesību iegūt zemi īpašumā, zeme paliek tās fiziskās personas, viņas mantinieku vai juridiskās personas īpašumā, kurai tā piederēja līdz 1940. gada 21. jūlijam un kura šo zemi ir pieprasījusi. Bet ēkas īpašniekam ir garantētas zemes nomas tiesības tādā platībā, kādā šī zeme ir likumīgā lietošanā (apbūvei), un zemes nomas maksa gadā nedrīkst pārsniegt piecus procentus no zemes kadastrālās vērtības.

Ja uz bijušo zemes īpašnieku zemes atrodas valsts īpaši aizsargājami dabas objekti vai to daļas, kuru sarakstus apstiprinājusi Vides aizsardzības komiteja, vai ar likumu noteikti valsts nozīmes izglītības, kultūras un zinātnes objekti, nacionālās sporta bāzes, kā arī valsts vai pilsētas nozīmes inženiertehniskās un transporta infrastruktūras objekti — ielas, tilti, tuneļi, ceļu pārvaldi, dzelzceļa līnijas un ostas, tad īpašuma tiesības uz zemi nostiprināmas valstij vai attiecīgajai pašvaldībai pēc tam, kad bijušie zemes īpašnieki vai viņu mantinieki atbilstoši savai izvēlei un likumā noteiktajā kārtībā saņēmuši kompensāciju.

Pārējos gadījumos bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem pēc viņu izvēles ir tiesības:

— pieprasīt zemes īpašuma tiesību atjaunošanu un saņemt no ēku un būvju īpašuma nomas maksu,

— pieprasīt nodot viņiem īpašumā vai piešķirt lietošanā līdzvērtīgu zemes gabalu,

— saņemt kompensāciju likumā noteiktajā kārtībā.

Ja bijušajiem zemes īpašniekiem un viņu mantiniekiem atjaunotas īpašuma tiesības uz zemi, uz kuras atrodas iepriekš minētie objekti, kā arī daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas, valstij vai pašvaldībai piederoti ūdensapgādes, siltumapgādes, energoapgādes objekti, ēkas un būves, zemes nomas maksa gadā nedrīkst pārsniegt piecus procentus no zemes kadastrālās vērtības.

Dzīvojamās ēkas īpašniekam — Latvijas Republikas pilsonim, kurš zemes pieprasījumu iesniedzis pēc 1992. gada 20. jūnija, ir tiesības saņemt apbūves zemes gabalu īpašumā par maksu, ja šo zemes gabalu nav pieprasījuši bijušie zemes īpašnieki vai viņu mantinieki vai arī viņi pieprasījuši par to kompensāciju.

Grozījumos pilnīgi jaunā redakcijā ir izklāstītas zemes, ēku, būvju un augļu dārza (koku) pirkuma tiesības.

Bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem (ja viņi nav saņēmuši savas zemes vietā līdzvērtīgu zemes gabalu vai kompensāciju) ir pirkuma tiesības iegūt savā īpašumā ēkas, būves un augļu dārzus (kokus), kuri atrodas uz šīs zemes. Tādas pašas pirkuma tiesības ir ēku, būvju un augļu dārza (koku) īpašniekiem, ja pārdod zemes gabalu. Ja minētās personas nav varējušas izmantot pirkuma tiesības pārdevēja vainas dēļ, tām ir izpirkuma tiesības. Ja ēku, būvju un augļu dārza (koku) īpašnieks šīs pirkuma tiesības neizmanto, šādas tiesības ir pašvaldībai.

L. Kirillova

Saeima pieņēmusi likumu par nekustamā īpašuma nodokli

BNS. Saeima pieņēmusi likumu par nekustamā īpašuma nodokli. Nodoklis nākotnē aizstās tagadējos zemes un īpašuma nodokļus, un to sāks iekasēt no nākamā gada.

Saskaņā ar likuma pārejas noteikumiem līdz 2000. gadam nodoklis būs pusotra procenta apjomā no zemes kadastrālās vērtības, bet par ēkām un būvēm tas nebūs jāmaksā. Savukārt pēc 2000. gada paredzēts iekasēt nodokli viena procenta apjomā no zemes, būvju un ēku kopējās kadastrālās vērtības. Pašvaldībām būs tiesības piešķirt atlaides

līdz 90% nodokļa nomaksā, taču tās neņems vērā, aprēķinot līdzekļus pašvaldību izlīdzināšanas fondam, izņemot gadījumus, kad atlaides noteiktas ar likumu.

Ar likumu noteikts atlaides, piemēram, politiski represētajiem. Nodoklis nebūs jāmaksā par pašvaldības īpašumā esošiem objektiem, zemes būvēm un ēkām, kas pieder ārvalstīm, tiek izmantotas diplomātiskajām vajadzībām, kas pieder reliģiskajām organizācijām, kā arī koplietošanas ēkām un celtnēm.

Ar nodokli neapliks arī zemi, uz kuras

likumā noteiktajā kārtībā aizliegta saimnieciskā darbība, masu atpūtas centri, sporta laukumi (neatkarīgi no īpašuma formas) un kultūras pieminekļi, izņemot dzīvojamās mājas, vai arī, ja tiek izmantoti saimnieciskā darbībā.

Savukārt valdībai ir jānosaka koeficients, kas konkrētos gadījumos samazina kadastrālo vērtību, un maksimāli tā var tikt samazināta par 40%.

Kadastrālo vērtību nodokļa aprēķināšanai noteiks Valsts zemes dienests.

POLICIJAS ZIŅAS (no 9. līdz 15. jūnijam)

Ceļu policija informē

■ 9. jūnijā uz ceļa Upmala-Kalupe notika sadursme starp Jēkabpils autobusu parka autobusu un mikroautobusu Ford-Transit. Bojāti abi automobiļi, cietušo nav.

■ 11. jūnijā pulksten 14.00 Preiļos uz Lāčplēša ielas automašīna Opel Record, kuru vadīja 1981. gadā dzimušais P.Romanovs, nepalaida pa galveno ielu braucošo automašīnu KAMAZ ar baļķu kravu. Notika sadursme, kurā bojātas abas automašīnas, bet Opel Record vadītājs un 1984. gadā dzimušais pasažieris ar smadzeņu satricinājumu un sejas traumām nogādāti Preiļu slimnīcā.

■ 15. jūnijā Līvānos uz Rīgas ielas V.Ščedrovs nenoskaidrotu iemeslu dēļ netika galā ar automašīnas Ford Transit vadību. Mašīna nobrauca no ceļa un ietriecās kokā. Vadītājs un pasažiere ar traumām nogādāti Līvānu slimnīcā.

Zādzības, nelaimes gadījumi

■ 10. jūnijā, izņemot logu un atliecot restes, iekļūts veikalā «Madara» Galēnos. Paņemtas cigaretes, banāni un no kases 80 latī.

■ 10. jūnijā Līvānos uzlauzts dzīvoklis. Paņemta nauda un personīgās mantas.

Saņemts ziņojums, ka Rudzātu pagasta Mežvidos nozagti elektrības vadi, pavisam 730 metri.

■ 11. jūnijā, izsitot logu un atliecot iekšējo režģi, iekļūts Aglonas pagasta kopdarbības sabiedrības «Arpa» degvielas uzpildes stacijā. Nozagtas dažādas preces par 80 latiem.

■ 10. jūnijā 1975. gadā dzimušais A.B. izgāja no mājām Upmalas pagasta Andīnos. 15. jūnijā Kalupes ezera krastā Rožkalnu pagasta Zeļtovkā tika atrasts viņa liķis bez vardarbīgas nāves pazīmēm.

■ 10. jūnijā saņemts ziņojums, ka Pelēču pagasta Raganpurvā nelikumīgi izgriezts E.Skuķim piederošais mežs. Radušies zaudējumi par 2000 latiem.

■ 13. jūnijā, izsitot stiklu un atliecot restes, iekļūts veikalā Nr.61 Silajānos. Paņemti alkoholiskie dzērieni un pārtikas produkti apmēram 50 latu vērtībā.

■ 14. jūnijā Preiļu pagasta Upeniekos D.P., kurš brauca ar zirga pajūgu, nesavaldīgi savu transporta līdzekli un apgāzās tik neveiksmīgi, ka notikuma vietā mira.

■ 15. jūnijā Līvānos, Krasta ielā no G.Jeģorovas mājas pazuda automašīnas GAZ-21 priekšējais tilts.

Skandāli, huligānisms

■ 6. jūnijā H.Daukšta izdarīja huligāniskas darbības pret J.Liepnieci Aglonas pagasta Daukštos.

■ 9. jūnijā A.Kitajevs sarīkoja skandālu Silajānos, Kalnu ielā 7. I.Umudova sarīkoja ģimenes skandālu Līvānos, Lauku ielā 25.

■ 10. jūnijā A.Vaivods, būdams alkohola reibumā, sarīkoja ģimenes skandālu Upmalas pagasta Čeirānos.

■ 13. jūnijā Līvānos pie restorāna «Daugava» izsists aizmugurējais stikls automašīnai Opel Kadett, kas pieder I.Veigūrei. Aizkalnes pagasta Korsikovā A.Maļcāns, būdams alkohola reibumā, sarīkoja ģimenes skandālu.

■ 14. jūnijā A.Znotiņš, būdams alkohola reibumā, Preiļu 1. pamatskolā nepakļāvās policijas darbinieku prasībām. V.Arhipovs Līvānos, Biedrības ielā 3-60 alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu. F.Fjodorovs Līvānos, Zaļajā ielā 6-56 draudēja ar fizisku izrēķināšanos R.Žukovai. O.Ludženika Preiļos alkohola reibumā izdarīja huligāniskas darbības pret S.S.

■ 15. jūnijā Galēnu pagastā ģimenes skandālu sarīkoja J.Turlais. P.Upenieks skandalēja ģimenē Preiļu pagasta Moskvīnā. Materiāls nosūtīts Preiļu rajona tiesai.

■ 16. jūnijā A.Haritonova izdarīja huligāniskas darbības pret Z.Rubeni Riebiņu pagasta Pieniņos.

Paldies par brīnišķīgo dāvanu!

Uz pašas skaidrākās apvēršņa maiņas apsēsties, iemērk skatienu bezgalībā un raudzīties mūžībā, izsapņojot viskaistākos sapņus, — to spēj vienīgi cilvēks.

Tā arī mēs, skolēni, kas veido Vārkavas vidusskolas žurnālu «Laika Zaglis», nolēmām, ka ir jāriko svētki, jo mūsu žurnālam bija apritējis apaļš gadiņš. Lai svētki tiešām būtu svētki, uz svinībām uzaicinājām ciemiņus, to vidū bija arī mūsu kolēģi no laikraksta «Novadnieks» redakcijas. Un šī bija īpaša dzimšanas diena — mūsu mazajam lolojumam, taču dāvanas saņēmām paši.

Pavisam negaidot, neticami strauji piepildījās mazs, mazs sapnītis — «Novadnieka» redakcija mums uzdāvināja biļetes uz operu «Nabuko».

Izrāde notika 25. maija pēcpusdienā Rīgā, Latvijas Nacionālajā operā. Tā nu, mazlietiņ satraukti, taču laimīgi devāmies ceļā, jo

daudziem tā bija pirmā opera dzīvē. Pirmajam jau vienmēr jābūt viskaistākajam...

Pievakarē sasniedzām grezno Latvijas Nacionālo operu. Lepni, augstu paceltu galvu iejukām ārzemnieku pūli. Sākās izrāde... Grūti ir aprakstīt greznos mākslinieku tēpus, skanīgās balsis, skatuves dekorācijas un mūsu tā brīža izjūtas. Tas bija brīnišķīgākais piedzīvojums un sapņu piepildījums šajā krāšņajā pavasarī.

Tas mūs patiesi saviļņoja līdz pašiem sirds dziļumiem, tāpēc mēs grībētu pateikties «Novadnieka» redakcijai par jauko dāvanu, kura mums deva iespēju mazlietiņ ielūkoties lielajā mākslas pasaulē, iedziļināties un pārdomāt savu dzīvi, darbus, nedarbus un nākotni...

Egita Kancāne,

Vārkavas vidusskolas 9. klases skolniece

Aglonas internātskolas pirmie gadi

Ir labi, ja šajā drūmajā dzīvē var izbaudīt arī patīkamus, jautrākus brīžus. Šādās reizēs aizmirstas rūpes un grūtības, dzīve top kaut mazliet priecīgāka. Pavisam nesen, 31. maijā, šāds brīdis bija Aglonas internātgimnāzijas absolventu salidojumā.

Pēc svinīgās daļas iznāca pabūt kopā ar internātskolas 1. un 2. izlaiduma absolventiem, kuri skolu beidza 1961. un 1962. gadā. Atmiņas. Pirmie seši gadi skolā...

Aglonas internātskolas vēsture nav gara. Skola sāka darboties 1956. gada 3. septembrī. Tani laikā tā bija jauna tipa skola Latvijā. Visi skolēni bija valsts apgādē, dzīvoja skolā un mācījās visu gadu. Skolas vadību un pedagogus darbā pieņēma Izglītības ministrija. Ar 1956. gada jūliju skolā sāka strādāt pirmais direktors Jānis Kuciņš. 10. jūlijā uzsāku darbu par direktoru vietnieku administratīvi saimnieciskajā darbā. Vietniekam vajadzēja būt ar pedagoģisko izglītību un skolas vadītāja stāžu. Vēlāk šis statuss izmainījās, un es pēc mācību gada uzsākšanas nedaudz strādāju par audzinātāju, turpmāk — par vecāko audzinātāju līdz 1962. gadam.

Skolas direktora un vietnieka uzdevums

bija sagatavot skolas materiālo bāzi, lai septembrī uzsāktu mācību darbu. Apgāde bija centralizēta. Viss nepieciešamais — mēbeles, mīkstais inventārs, skolēnu apģērbi un apavi — tika piegādāti no Rīgas noliktavām. Augustā darbu uzsāka mācību pārzine Helēna Kettle un audzinātāji, kuri pirms mācību gada uzsākšanas pabija kvalifikācijas celšanas kursos Rīgā.

Pēc mācību gada sākuma skolēni tika izvietoti Aglonas vīriešu ģimnāzijas vidējā mācību korpusa 2. un 3. stāva klasēs. Pirmajā stāvā mācījās Aglonas vidusskolas vecāko klašu skolēni. Lielās klases skolēnu internāta dzīvei nebija piemērotas. Kara laikā bija nodedzis ģimnāzijas internāta un skolotāju dzīvokļu četru stāvu korpusi. Tani laikā rajona partijas komitejā prātoja par nodegušā korpusa materiālu izmantošanu jaunās Vārkavas vidusskolas celtniecībā.

Skolas audzēkņi, nerunājot par pedagogiem, dzīvoja ļoti spiedīgos apstākļos. Nebija paša nepieciešamā — pirts, kur skolēniem nomazgāties. Uzņemot skolēnus skolā, izmantojām L.Lukaševiča pirti pie ezera, tur tos pārģērbām valsts sagādātajos apģērbos un apavos.

Tā kā skolēnu dzīves apstākļi bija neapmierinoši un perspektīvā internātskola bija paredzēta 11 klasēm, direktors J.Kuciņš ar savu neatlaidību panāca, ka Izglītības ministrija iedalīja nepieciešamos naudas līdzekļus, un nodegušais korpus tika atjaunots dažu mēnešu laikā. Jau 1957. gada janvārī skola varēja izmantot atjaunotā korpusa telpas, kur divos stāvos izvietojās internāts, 6 skolotāju dzīvokļi, mācību kabineti, bibliotēka, medicīnas kabinets ar izolatoru un skolas ēdnīca ar virtuvi.

Tā kā skola bija pakļauta Izglītības ministrijai, direktoram J.Kuciņam radās nesaņķas ar rajona partijas komitejas vadību, un tā viņš bija spiests no skolas aiziet. Viņu nomainīja direktors Francis Kokins.

Tāds bija jaunās skolas sākums — grūts, bet interesants.

Turpmākā gaitā skola tika labi apgādāta finansiāli un strauji attīstījās skolas materiālā bāze, tika izveidoti labi mācību kabineti, uzceltas dzīvojamās mājas skolotājiem, saimniecības ēkas u.c.

Jāzeps Anspoks,
bijušais internātskolas
vecākais audzinātājs

Lūk, ko redz latvietis, ja paver acis platāk un paskatās visapkārt!

Zaļā mežā, zilā silā
Saulvedis guļ miegā dziļā.
Daugava kur viņus veļ,
Nav, kas augšā viņu ceļ!
Neredz viņš, ka latvju tauta,
Savstarpējos strīdos rauta,
Aukstumu un badu cieš,
Asaras uz maizes ziež!
Partijas un apvienības,
Kustības un savienības
Viena otru nikni skauž,
Katru savā ķešā rauš!
Tām par zemnieku nav daļas, —
Ka tik pašiem dienas zaļas.
Viens ar «Volvo» braukāt var,
Cits lai zobus vadzi kar!

Diži vīri augstos krēslos
Iesēžas kā mīkstos mēšlos, —
Pakaļai lai silti ir!
Forši gan! Kas ir, tas ir!
Zemnieciņš dzen vagu garu,
Kamēr traktors izlaiž garu.
Degvielbāka tukša — raug —
Cenas tikmēr aug un aug!

Izgāztuves — ticēt vari —
Aplenc bezdarbnieku bari,
Mēģina gan rakt, gan kast,
Ēdamu ko lūko rast!
Nu, bet tie, kas visu dzīvi
Sapņoja par gaišo brīvi...
Ko var kungi viņiem teikt?
Vien ar nabadzību sveikt!

Valdība ver maku vaļā,
Grašus ubaga tiem dāļā;
Nezini, vai brēkt vai diet,
Vai ar virvi meža iet!
Bet, kad pienāk vēlēšanas,
Tad tik sākas soliņš —
Cik mēs ļoti mīlam jūs!
Tik nu ievēliet gan mūs!

Mēs jums daršim to prieku —
Dzīvi pacelsim kā nieku!
Nodokļus gan pieliksim,
Cenas arī pacelsim!
Nevajag mums kungu, biedru,
Pietiek liet par citiem sviedrus!
Celsim augšā Saulvedi,
Latvju tautas varoni!

O.Jātnieks (Preiļos)

Z/s «Kairiši»

▼ izgatavo apaļās krāsniņas;
▼ izgatavo, remontē un uzstāda ventilācijas sistēmas, ūdensvadu noteikas;
▼ klāj un remontē skārda un šifera jumtus;
▼ pārdod cinkoto skārdu 1,25 x 2,50, melno skārdu 2 x 1.
Tāl. 8-252-23063, Preiļos 22613, Līvānos 43943.

21. jūnijā būs pārdošanā melni un raibi dienakti veci cāļi un broilieri cāļi, kā arī cāļu barība Ārdavā 7.50, Aglonā 8.00, Jaunaglonā 8.20, Aglonas stac. 8.30, Baškos pie autobusa pieturas 8.40, Kastirē 8.50, Preiļos 9.00, Riebiņos 10.00, Stabulniekos 10.20, Galēnos 10.30, Sīļukalnā 10.50, Polkoronā 11.10, Pieniņos 11.30, Smelteros 11.50, L.Anspokos 12.00, Priekuļos 12.10, Rudzātos 12.30, Lūzeniekos 12.40, Turkos 13.00, Līvānos pie universālvēnkala 13.10, Rožupē pie pasta 13.40, Vanagos 14.00, Upmalā 14.20, Rimicānos 14.30, L.Klāparos 14.40, Pilišķos 15.00, Pelēcos 15.10, Nidermuižā 15.20.

Pērk gaļu. Tāl. 14173.

Preiļu rajona padome iznomā
telpas Aglonas ielā 22a.
Pieteikties līdz š.g. 3. jūlijam.
Tāl. 22234, 22238.

Rēzeknes pārtikas rūpniecības skola izsludina audzēkņu uzņemšanu 1997. g. šādos arodos uz 9-gadīgās skolas bāzes:
1. pārtikas produktu ražotājs ar specializāciju: piena produktu ražošanu, gaļas produktu ražošanu, ēdienu gatavošanu. Mācību ilgums 2 vai 3 gadi 10 mēneši.
2. lauku pansiju un mazo viesnīcu vadītājs. Mācību ilgums 3 gadi 10 mēneši.
Ja audzēknis mācās 3 gadus 10 mēnešus, iegūst vidējo izglītību.
Iesniedzami šādi dokumenti: apliecība par 9-gadīgās skolas beigšanu, medicīniskā izziņa, 4 fotogrāfijas 3 x 4, raksturojums (ieteikums — rekomendācija), personīgi jāuzrāda pase vai dzimšanas apliecība.
Dokumentus pieņem līdz 5. jūlijam. Skolā ir kopmītne un ēdnīca.
Skolas adrese: Rēzekne, Jupatovkas ielā 22. No Rēzeknes centra jābrauc ar 1., 5., 11. autobusu vai mikroautobusu virzienā Rēzekne II — Aušanas ceļš. Tāl. uzziņām 33664.

Tiek likvidēta k.s. «Anspoki»
Preiļu pag. Reģ. Nr. 770300119.

PAR LABĀKAJĀM CENĀM PĒRK UN PĀRDOD SERTIFIKĀTUS LOTERIJA

Pie mums pārdotās sertifikātu grāmatīņas reizi mēnesī piedalās izlozē, kur laimētāji atkārtoti saņem tādu naudas summu, kādu saņēma, sertifikātus pārdodot.

PREIĻU PILSĒTAS DOME, TĀLR. 21075, LĪVĀNOS, STACIJAS 1 (BIJUŠAIS PAKALPOJUMU KOMBINĀTS), TĀLR. 44228.
Līvānos veic kopēšanas darbus.
Pakalpojumu cena 3 - 4 santīmi. Tāl. 44228.

Līvānu pilsētas dome nodod privatizācijai pašvaldības īpašuma objektu «Čūku kūts» Līvānos, Stācijas ielā, par Ls 279. Maksāšanas līdzekļi — 95% latos, 5% privatizācijas sertifikātos. Ēkas izmantošana — bez īpašiem nosacījumiem.

Pieteikumus par pirkuma tiesību realizēšanu un privatizācijas projektus var iesniegt pilsētas domē viena mēneša laikā pēc paziņojuma publicēšanas laikrakstā «Latvijas Vēstnesis».

Tālrunis uzziņām 43523.

Pērk privatizācijas sertifikātus
par visaugstākajām cenām Preiļos,
Brīvības ielā 1, 2. stāvā katru
darbdienā no 9 līdz 17, tel. 22700, un
Līvānos, pasta ēkā 1. stāvā, tel. 42663.
Strādājam arī sestdienās.

Pārdod

VAZ-2101 un rezerves daļas. Tāl. 21558;
jaunu traktora plaujmašīnu KSF-2,1, Ls 320; ro-tējošo plaujmašīnu (Polija), Ls 650; konveijera grābekli (2,8 m), Ls 390; minerālmēslu izklie-dētāju (0,5 t), Ls 256. Tāl. 23798;

pārtaisītu zirgvilkmes plaujmašīnu izmantošanai ar traktoru. Tāl. 37569, 37523;
mazlietotu zāģlentu asināšanas automātu. Tāl. 23948 vakaros;

frīzeri. Tāl. 42097;
māju ar saimniecības ēkām Vijānos. Tāl. Vijānos 60058;
kumelju, 1 g.; zirga grābekli. Zvanīt 16250;
govī. Tāl. 37532;
govī. Tāl. 24541;
grūsnu teli. Tāl. 56857 5 no rīta;
miežus. Tāl. 21557;
miežus un kviešus. Tāl. 18110.

Pērk

kartupeļus, sipolus. Tāl. 22188.

Dažādi

Pazaudēti I.Mežņa dokumenti. Atradējam atļūdzība garantēta. Tāl. 21448 vakaros.

Pērk zāģbaļķus, papīrmalku.
Transports mūsu. Samaksa
tūlītēja. Tāl. Rīgā 580507,
mob. tel. 8-29-204151.

Atmiņas kā avots dzirdis —
Vai būs rīts, vai vakars vēls.
Izsakām līdzjūtību Verai Goldovai, no
VĪRA uz mūžu atvadoties.
Rudzātu speciālās
internātskolas kolektīvs

Pieplok zariem putni klusi,
Dienas vidū saule riet,
Sirds tik ļoti piekususi —
Nav vairs spēka pašam iet.
Z.Purvš
Skumstam kopā ar Genovefu Kukari,
no MĀMUĻAS uz mūžu atvadoties.
Preiļu ETR kolektīvs

Mātes aiziešana ilgi sāpēs,
Līdz sadzīs gaišās atmiņas.
Izsakām dziļu līdzjūtību Reginai
Pilščikovai, MĀTI zaudējot.
A/s «Preiļu siers» kolektīvs

Cik grūti ticēt, ka nekad vairs dzīvē
Mums neiznāks ar tevi parunāt.
Bez tevis dienas uzausīs un dzīsīs,
Bez tevis vasarai būs jāaiziet.
I.Mežnora
Skumju brīdī esam kopā ar Veras
ģimeni, vīru ANTONIJU
smiltajā guldot.
Kaimiņi Aboroni

Mātes aiziešana ilgi sāpēs,
Līdz sadzīs gaišās atmiņas.
Skumju brīdī esam kopā ar Valentīnu
un Evītu, no MĀMIŅAS un
VECMĀMIŅAS atvadoties.
Darba biedri

SIA «Internacionālie
Vini» slēdz līgumus
par ābolu piegādi
rūpnieciskai
pārstrādei.

Aicina pieteikties ābolu piegādes
sagādniekus.

Interesēties Bauskā,
tāl. 239-23868.